Notulen raadsvergadering

NOTULEN van de digitale vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 17 februari 2022 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw N. Stemerdink, burgemeester.
Griffier: de heer B.J. Urban.

Aanwezige leden: de heren Andringa, J.Ph. Bos, mr. drs. C. Bremmer, A. Deuzeman, drs. S.W.C. van den Dool, C.J. van der Elst en A.B. de Graaf, mevrouw drs. E.C. van Herk, de heren P. 't Lam, B. Lavrijsen, P.P. Lippinkhof en E.M.L.H. Maassen, mevrouw K.S. van Meenen, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heren B.W. Reinke en J.A.E.L.M. van Rixtel, mevrouw J.C. Schroot en de heren A. in 't Veen, G. Zeelt en R.J.M. Zoetemelk.

Aanwezige wethouders: de heer P. de Bruijn, de heer mr. M.N. Cramwinckel en mevrouw Spil.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Hierbij open ik de gemeenteraadsvergadering van 17 februari 2022. Ik heb geen afmeldingen ontvangen. Zoals u weet, gaan we eerst de aanwezigheid van de leden vaststellen. Ik moet elk lid gehoord en gezien hebben. Daarmee is de aanwezigheid dan genoteerd.

(De voorzitter noemt de namen van de raadsleden, waarna zij achtereenvolgens te zien en te horen zijn.)

De **voorzitter**: We zijn vanavond compleet. We gaan voor deze vergadering uit van een volledige vergadertijd. De spreektijden zijn als volgt. De fracties hebben elk 16 minuten en het college heeft 34 minuten.

We hebben een motie over sociale huur ontvangen die vreemd is aan de orde van de dag. Ik stel voor om die motie te bespreken bij agendapunt 13.

De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 3 februari 2022

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad
3.1. Brieven van instellingen of burgers;
3.2. Informatiebrieven van het college van B en W

Mevrouw **Schroot** ((D66): Voorzitter. Wij hebben een vraag naar aanleiding van mail 1798 en brief 018. De vraag is of er sprake is van gedwongen verhuizing van de betrokkenen en, zo ja, welke consequenties dat heeft voor de betrokkene. We zijn ook erg benieuwd of het al mogelijk is om een concrete datum te noemen voor het slaan van de eerste paal van Segaar/Arsenaal.

De **voorzitter**: Kunnen deze vragen vanavond worden beantwoord of komen wij erop terug?

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Ik denk dat dat de vragen schriftelijk beantwoord moeten worden.

De **voorzitter**: Uitstekend. Wij zullen de antwoorden schriftelijk aan u doen toekomen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Wij doen iets bijzonders: wij dienen een motie in naar aanleiding van een ingezonden brief. Ik zou graag willen toelichten waarom wij die motie willen indienen, als u dat goed vindt.

De **voorzitter**: Uiteraard.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik wil iets over diezelfde brief, brief 018, zeggen. Het is misschien logisch als dat er dan meteen bij mag.

De **voorzitter**: Over het punt van mevrouw Schroot over de brief?

De heer **Maassen** (SP): Juist.

De **voorzitter**: Eerst het punt van de heer Maassen en dan kom ik terug bij de heer De Graaf.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik wil naar aanleiding van brief 018 en de brief van de woonwagenbewoners vragen om voor de commissies na de verkiezingen een keer te plannen om het te hebben over het woonwagenbeleid en het beleid van Holland Rijnland in het algemeen, want het schijnt dat Holland Rijnland bezig is met een regionale spreiding van het woonwagenbeleid en dat dat niet echt opschiet, omdat gemeenten nog niet hebben aangeboden om woonwagenplaatsen beschikbaar te stellen. Dat moeten we wel. Ik zou dit graag agenderen, met deze informatiebrief en de brieven van de betrokken persoon erbij.

De **voorzitter**: Ik zal het verzoek van de heer Maassen doorgeleiden naar het presidium. Dat staat uiteraard los van het feit dat het college u nog een raadsinformatiebrief zal sturen met de antwoorden op de vragen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik heb een bijzondere motie bij een ingezonden brief. Waarom? Allereerst omdat wij vinden dat over deze rapportage door de raad moet worden gesproken en dat dit niet aan het college moet worden overgelaten. Dat zou ik uiteraard ook gewoon kunnen vragen, maar wij vinden dat het de raad en het college zou sieren als wij initiatiefnemers en burgers laten zien dat wij als raad en college zelfkritisch kunnen zijn en dat de wil tot lerend vermogen bestaat. Met deze motie kunnen we dat uitspreken en kunnen we dat meegeven aan de nieuwe raad. Vandaar deze motie. De motie, die mede wordt ingediend door ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk en het CDA, luidt:

"Motie 237.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 17 februari 2022,

constaterende dat

a. *de Alliantie Burgers Voorschoten in januari 2022 een bestuurseffectrapportage heeft aangeboden;*
b. *de aan de raad voorgestelde wijze van afdoening als volgt luidt: 'Het college van burgemeester en wethouders verzoeken deze brief te beantwoorden en een afschrift hiervan aan de raad te sturen';*

overwegende dat:

a. *uit de analyse van de Alliantie aanbevelingen voortvloeien die het waard zijn onderdeel uit te maken van een politieke beschouwing van de gemeenteraad;*
b. *derhalve niet volstaan kan worden met een schriftelijke afdoening door het college;*

spreekt uit dat een afdoening van de bestuurseffectrapportage Voorschoten door middel van een schriftelijke afdoening door het college geen recht doet aan het initiatief van de Alliantie Burgers Voorschoten en de waarde van deze rapportage;

adviseert de gemeenteraad in nieuwe samenstelling deze rapportage te bespreken;

verzoekt het college de Alliantie Burgers Voorschoten van dit besluit in kennis te stellen."

De **voorzitter**: Wie wil er reageren op de ingediende motie 237?

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik vind het een beetje raar dat dit in de vorm van een motie moet. Als het in het presidium was gekomen, had ik hier gewoon mee ingestemd. Dat doe ik ook nu het in een motie wordt voorgesteld, maar voor mij had het niet zo raar gehoeven.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik vind het toch wel een beetje vreemd. Als het naar het presidium was gegaan, was het namelijk in het volgende presidium gekomen. We zeggen altijd dat de raad over zijn eigen agenda gaat. Dat betekent ook dat de volgende raad over zijn eigen agenda gaat. De indienende partijen hadden dit dus gewoon in het presidium kunnen inbrengen. Ik denk dat het sowieso goed is om te spreken over de manier waarop we rapportages uitbrengen. We hebben het daar ook eerder over gehad. Of deze aanpak de juiste insteek is, is wat ons betreft de vraag, maar dat is dan een discussie over de inhoud. Maar het lijkt me dat we dit gewoon naar het presidium moeten doorgeleiden en dat dit daar geagendeerd kan worden als de raad daar behoefte aan heeft. Ik vind het een beetje raar om dat op dit moment met een motie te doen.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. In grote lijnen sluit ik me aan bij wat de heer Deuzeman zei. Ik heb een beetje moeite met zo'n proces, want met deze motie adviseert deze raad de volgende raad, maar het is één gemeenteraad, één orgaan, dat over zijn eigen agenda gaat. Het creëert ook een heel raar precedent als wij als zittende raad adviezen gaan geven aan de volgende raad. Dan creëer je een soort breuk in de continuïteit van de besluitvorming. Ik vind dat dat een heel raar precedent creëert. Ik zou dus zeggen dat deze motie gewoon niet op haar plek lijkt. Ik begrijp ook niet helemaal waarom zij aan de agenda is toegevoegd. Ik vind het logischer als zij gewoon wordt ingetrokken en dat in het volgende presidium wordt gesproken over de agendering van de raad, zoals dat gebruikelijk is en zoals dat ook hoort te gaan.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Ik kan alleen aangeven dat ik het eens ben met de heren Deuzeman en Andringa, dat we deze motie niet nuttig vinden en dat wij er sowieso tegen zijn.

De **voorzitter**: Wil de heer De Graaf hier als indiener nog op reageren? Er ligt een verzoek of vraag of de motie kan worden ingetrokken.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik betreur dit. Zoals ik heb aangegeven, is hier een hele discussie over geweest. Het enige wat de PvdA hiermee wil doen, is laten zien dat wij dit soort initiatieven serieus nemen en in staat zijn om een beetje zelfkritisch te zijn, ook in het verlengde van de commotie bij velen over de advertentietekst. Ik trek de motie niet in en wacht de stemming af.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter, ik heb een procedurele vraag. Moties die niet bij een agendapunt horen, zijn toch vreemd aan de orde van de dag? Ik ken de procedure niet dat bij het agendapunt ingekomen stukken een motie wordt toegevoegd. Ik ben benieuwd hoe dit procedureel zit.

De **voorzitter**: Het is een wonderlijke procedure, maar het mag. Het reglement van orde verbiedt het niet. Normaal gesproken vragen een of meerdere fracties mondeling om overheveling naar een raadsvergadering of commissievergadering of vragen zij om een andere wijze van afdoening. Ik heb begrepen dat het voor het eerst is dat dit zo gaat. Het is een andere procedure, maar het reglement van orde verbiedt dit niet. Aangezien het gaat over een ingekomen stuk, leek het mij wat bijzonder om dit te doen bij moties die vreemd zijn aan de orde van de dag.

De heer **Andringa** (D66): Oké, helder. Dank.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we overgaan tot de besluitvorming over deze motie. Ik moet gaan concluderen wie voor of tegen de motie is. Ik heb niet alle fracties gehoord. Mag ik het standpunt weten van de fracties van Voorschoten Lokaal Sterk en van het CDA?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Wij zijn voor.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Wij zijn voor de motie.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat motie 237 van de PvdA, ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk en het CDA met 9 tegen 12 stemmen wordt verworpen, waarbij de

fracties van de PvdA, het CDA, ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk en de SP ervoor hebben gestemd.

De **voorzitter**: Ik zie een handje van de heer Maassen, maar de stemming is geweest.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Dat klopt. Ik vind het erg treurig dat de indieners er door het kiezen van deze rare vorm voor gezorgd hebben dat dit niet geagendeerd wordt. Als we het gewoon bij het presidium hadden voorgesteld, was dat wel gebeurd. Ik had dit graag besproken. Daarom heb ik voorgestemd.

De **voorzitter**: De stemming is hierbij afgesloten. De heer Deuzeman heeft nog een ordevoorstel.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Mijn ordevoorstel zou zijn dat de indieners dit bij het volgende presidium gewoon kunnen inbrengen en dat dit dan alsnog geagendeerd kan worden. Dat staat hun op ieder moment vrij. Dat hoeft niet hier te gebeuren.

De **voorzitter**: Ik kijk rond. Bent u het ermee eens dat dit naar het presidium wordt doorgeleid en dat er daarmee ook een tekst komt over de reden waarom? Het volgende presidium gaat dan over hoe dit wordt geagendeerd.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Sorry, daar ben ik het niet mee eens. De motie vraagt namelijk om het naar het presidium door te geleiden. Dat hebben we net weggestemd in deze raad. Dan kan het dus niet alsnog naar het presidium worden gebracht.

De **voorzitter**: Dat is juist, maar de heer Deuzeman mag weer opnieuw een ordevoorstel doen.

De heer **Maassen** (SP): Ja, maar dit is wel een beetje gek.

De **voorzitter**: Het is sowieso een wonderlijke manier, maar de heer Deuzeman mag een ordevoorstel doen en volgens mij hoorde ik dat. Of heb ik dat verkeerd begrepen, meneer Deuzeman?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Volgens mij staat het ieder lid van het presidium vrij om een verzoek tot agendering in te brengen. Dat wordt besproken in het presidium. Dat is niet verboden omdat het nu per motie is afgewezen. Ik wilde er alleen maar op wijzen dat hier geen ordevoorstel meer nodig is.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik ben van mening dat het er goed staat. De griffie doet dit vaker, weet hier heel veel van en zal zonder twijfel de gang van zaken beoordeeld hebben. Ik ben er geen voorstander van om dit in een volgend presidium te gaan bespreken. De voor de hand liggende reden daarvan is dat ik daar niet bij aanwezig zal zijn. Er is gestemd en daarmee is de kous wat mij betreft af. Maar het is aan u, voorzitter, hoe we dit verder doorzetten.

De **voorzitter**: Ja, dat klopt. Ik constateer dat er de wens is om dit te gaan bespreken. Volgens mij was namelijk niemand tegen doorgeleiding naar het presidium. Ik kijk toch even rond. De motie is afgestemd, maar ik heb ook diverse partijen horen zeggen dat ze het prima vinden om dit punt door te geleiden naar het presidium om te kijken op welke wijze het wordt besproken. Ik zou de indieners willen vragen om, indien zij dat nog willen, dit punt aan te melden bij het presidium. Het presidium zal hier dan een volgende keer over besluiten. Meneer Maassen, ik heb dit punt nu echt afgerond.

De heer **Maassen** (SP): Nee, voorzitter, ik vind het procedureel heel belangrijk dat we dit goed doen en ik wil nog iets hierover zeggen. Ik vind dat wij in een nieuw reglement van orde duidelijkheid moeten geven over moties en het agenderen in het presidium, want volgens mij heeft de praktijk nu uitgewezen dat het echt helemaal nergens op slaat dat je een voorstel tot agendering kan afwijzen en dat vervolgens toch agendering plaatsvindt. De motie was dus volstrekt overbodig.

De **voorzitter**: Waarvan akte. Het is aan het volgende presidium en vervolgens de raad om naar het reglement van orde te kijken. Dat voer ik nu overigens gewoon netjes uit met wat nu voorligt. Het staat ieder lid van het presidium vrij om dit alsnog aan te melden bij een volgend presidium.

Kan ik concluderen dat dit deel van de lijst van ingekomen stukken is vastgesteld, met de toezegging over de raadsinformatiebrief, zoals we die eerder hebben besproken?

Met inachtneming van het bovenstaande wordt besloten overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje en bestuurlijke aangelegenheden

De **voorzitter**: Hiervoor zijn geen aanmeldingen ontvangen.

5. Hamerstukken:

De **voorzitter**: We handelen twee hamerstukken af die we in de raadscommissie en in het presidium als hamerstukken hebben doorgeleid naar deze raadsvergadering.

5.1. Wensen en bedenkingen m.b.t. het ontwerpbesluit oprichting Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's (raadsregistratienummer Z/21/061002/284439);
5.2. Ontheffing woonplaatsvereiste Wethouder Spil (raadsregistratienummer Z/22/062299/285974)

Deze voorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6. BESPREEKPUNTEN

7. Verkoopproces Ambachts- en Baljuwhuis (raadsregistratienummer Z/18/024375)

De **voorzitter**: Aan uw raad wordt voorgesteld om de verkoopprocedure van het Ambachts- en Baljuwhuis stop te zetten. Het college legt hierbij een raadsvoorstel aan u voor.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Eigenlijk liggen er over de verkoop van het Ambachts- en Baljuwhuis vandaag drie vragen voor. De eerste is: wat is er in de afgelopen periode gebeurd waardoor we in deze situatie terecht zijn gekomen? De tweede: wat ligt er nu daadwerkelijk als besluit voor waar we vandaag als raad iets mee moeten? Ten derde: hoe zorgen we er in de toekomst voor dat het Ambachts- en Baljuwhuis optimaal ingezet wordt ten bate van de Voorschotense gemeenschap, zoals dat ook in het legaat is vastgelegd? De eerste vraag is dus wat er in de afgelopen tijd is gebeurd. Om te beginnen is het natuurlijk betreurenswaardig waar we op dit moment staan. Wat D66 betreft ligt het moment waarop we in deze situatie zijn gekomen, eigenlijk op het moment dat wij als raad, overigens om best begrijpelijke redenen, besloten om de onderhandse verkoop aan de huidige exploitant niet door te zetten, maar ervoor kozen om een openbare verkoopprocedure te starten. Daar waren op zich ook redenen voor; laat dat duidelijk zijn, maar een van de risico's die we daar als raad natuurlijk mee hebben genomen, is dat een partij zou bieden en zou winnen die minder bekend zou zijn bij de gemeente en waarop we minder van nature zouden kunnen vertrouwen, gewoon omdat het een partij van buiten is die onbekend is. Dat is in de praktijk ook gebleken. Gelukkig heeft het college een goede noodremprocedure ingericht om tijdens en zelfs na het verkoopproces aan de noodrem te kunnen trekken als daar op enig moment aanleiding voor blijkt. Helaas is daar een aanleiding voor gebleken. In eerste instantie is een bieding gedaan door Bayer Vastgoed Beheer, waarvan later bleek dat de bieding niet als zodanig bedoeld was of voortgezet kon worden maar dat die samen met een andere partij gedaan zou worden. Dat is een vervelende situatie. Ik denk dat we nog wel een tijdje bezig zijn om juridisch precies helder te krijgen waar in juridische zin de verantwoordelijkheid daarvoor heeft gelegen. Voor D66 zijn eigenlijk drie dingen duidelijk. Ten eerste vinden wij het heel opmerkelijk dat een partij een bod heeft uitgebracht waarvan hij toen al leek te weten dat hij daarbij een andere partij zou willen betrekken. Dat vinden we niet helemaal zuiver. Ten tweede zijn wij als gemeente niet goed in staat geweest om de juridische consequenties daarvan heel scherp in het oog te hebben en daarmee precies door te hebben wat de betekenis daarvan zou kunnen zijn. Met andere woorden: we missen expertise in dit soort moeilijke en complexe dossiers. Daarom zijn we blij met amendement 155, waarmee het CDA voorstelt om ervoor te zorgen dat we met een rijksorganisatie meer

expertise op dit soort dossiers in huis halen richting de toekomst, zodat we niet meer overvallen worden door dit soort juridische problemen. Ten derde zien we, kijkend naar het verleden, dat het college wat ons betreft uiteindelijk adequaat heeft gehandeld door, zodra in januari duidelijk werd dat dit probleem was ontstaan, aan de noodrem te trekken, de raad daarover te informeren en terug te gaan naar de raad. Dat is, terugkijkend, wat er gebeurd. Het is een vervelende situatie, maar het is ook een situatie die oplosbaar is doordat het college de juiste procedures heeft ingericht en heeft ingeroepen wanneer dat nodig bleek.

Dan is er de vraag wat er nu voorligt. Die vraag vind ik complex. Het tweede dictum zegt: "nieuwe wensen en bedenkingen uitspreken bij het raadsvoorstel van het college om niet meer te verkopen". Dat vinden we logisch. Dat daarbij wensen en bedenkingen van de raad gevraagd worden, spreekt voor zich, want we hebben als raad de hele tijd gezegd dat we aan deze knoppen willen zitten. Het eerste dictum, dat met de kennis van nu zegt dat we in oktober vorig jaar geen andere wensen en bedenkingen hadden, blijf ik een complexe benadering en verwoording vinden. Ik vind "met de kennis van nu" altijd een wat ingewikkeld concept als dat uit de politiek voortkomt, want we hebben dat besluit genomen met de kennis van dat moment. Als het college aangeeft dat dit vanwege de rol van de raad in het proces juridisch noodzakelijk is, zoals we hebben begrepen, dan is dat desondanks zo. Volgens mij staat voor niemand in deze raad ter discussie dat nu het besluit genomen moet worden om niet te verkopen aan Bayer Vastgoed Beheer. Als zodanig vinden wij het inderdaad een goed voorstel dat we het niet meer gaan verkopen.

Dan richting de toekomst. Ik snap wat de SP en het CDA in amendement 157 naar voren brengen. Het CDA had natuurlijk altijd al zijn bedenkingen bij de verkoop. De SP was in eerste instantie ervoor, maar de heer Maassen gaf in de commissie ook al aan: "Ik weet niet of we nu, zoals het college het in het derde dictum voorstelt, gewoon door moeten gaan met de verkoop." Dat begrijp ik op zich best. Wij als D66 denken ook dat dit in de breedte niet het moment is om nu al te bepalen wat er in de toekomst moet gebeuren. Laat duidelijk zijn dat wij voorstander van verkoop blijven, omdat wij daar kansen in zien voor een beter openbaar gebruik van het gebouw. Wij denken echt dat dat mogelijkheden biedt. Daar blijven we bij, maar gelijktijdig is er überhaupt onzekerheid of het juridisch mogelijk om nog onderhands te verkopen. Nieuwe precedenten, ook uit Wassenaar, geven in elk geval reden om nog eens rustig daarover na te denken. Wij geven ook aan dat wij als gemeente in de gaten hebben dat we de expertise missen; vandaar amendement 155, met als strekking dat we die expertise erbij moeten hebben. We missen op dit moment dus ook expertise. Met andere woorden: het lijkt ons heel verstandig om even de tijd te nemen voordat we een nieuwe knoop doorhakken over wat we willen met dat gebouw. We moeten iets met het gebouw. Wat ons betreft verkopen we het. Als we het niet verkopen, zal het college in de toekomst met een nieuw plan moeten komen voor wat we dan in eigen beheer met het gebouw doen, want volgens mij waren we het er in de raad allemaal met elkaar over eens dat dat al jaren niet goed genoeg is. Maar daar moeten we niet nu een besluit over nemen. Daar moeten we de tijd voor nemen. We moeten ook de tijd nemen om de kiezers nog het recht te geven hier volgende maand iets van te vinden en om het juridische proces dat eraan zit te komen, af te handelen. Vandaar dat wij samen met GroenLinks en de PvdA amendement 158 indienen om te zeggen: maak nou een nieuw plan - eerst een startnotitie en dan een nieuw plan - en neem daarvoor tot 2023 de tijd. En bepaal dan pas wat je uiteindelijk doet met verkoop dan wel het ontwikkelen van het pand in eigen beheer. Wij blijven voor verkoop, maar we zien ook in dat die tijd gevonden moet worden. Vandaar ons amendement 158. Het amendement, dat mede wordt ingediend door GroenLinks en de PvdA, luidt:

"Amendement 158.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 17 februari 2022, gezien het raadsvoorstel nr.7 d.d. 17 februari 2022,

constaterende dat:

a. *de openbare verkoopprocedure van het Ambachts- en Baljuwhuis vooralsnog niet tot verkoop heeft geleid;*
b. *er mogelijk juridische stappen genomen gaan worden door één van de betrokken partijen;*

overwegende dat:

c. *er een breed gedragen gevoel is dat het publiek gebruik van het Ambachts- en Baljuwhuis de afgelopen jaren, zoals bedoeld onder het legaat, te wensen heeft overgelaten;*
d. *er op dit moment geen duidelijkheid is over mogelijke geïnteresseerde kopers die aan de voorwaarden van de openbare verkoop kunnen of willen voldoen;*
e. *de onduidelijke juridische status waar de verkoop van het Ambachts- en Baljuwhuis nu in verkeert, het onverstandig maakt om op dit moment besluiten te nemen over mogelijke nieuwe verkoop;*
f. *de inwoners van Voorschoten tijdens de gemeenteraadsverkiezingen middels hun stem op een politieke partij invloed kunnen en mogen uitoefenen op het toekomstig beleid van de gemeente Voorschoten;*

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

Beslispunt 3 te wijzigen in:

3. Het college te verzoeken uiterlijk in het voorjaar van 2023 een nieuw plan van aanpak aan de gemeenteraad voor te leggen, waarin een nieuw verkoopproces wordt vastgelegd óf waarin wordt uitgewerkt en financieel onderbouwd op welke wijze de gemeente als eigenaar van het Ambachts- en Baljuwhuis vorm gaat geven aan het onderhoud en de publieke functie van het pand, zoals uitgewerkt in het legaat.

En het voorgestelde besluit aan te vullen met het volgende beslispunt:

4. Het college te verzoeken ter voorbereiding van dat plan van aanpak een startnotitie aan de gemeenteraad voor te leggen waarin in ieder geval uitgangspunten benoemd worden en waarin daarnaast een participatieproces wordt uitgewerkt om diverse Voorschotense verenigingen en erfgoedorganisaties te betrekken, waaronder (maar niet uitsluitend) de vereniging OGLV en het museum Voorschoten."

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Om te beginnen wil ik iets rechtzetten wat de heer Andringa net aangaf. De SP is altijd kritisch op verkoop geweest en is tegelijkertijd ook kritisch geweest op de manier waarop de gemeente de afgelopen 15 à 20 jaar de publieke functie van het Ambachts- en Baljuwhuis heeft uitgevoerd. Toen op een gegeven moment de keuze voorlag tussen onderhandse verkoop aan een bekende ondernemer en openbare verkoop, waarbij je niet weet bij je terechtkomt, hebben wij op dat moment wel gekozen voor onderhandse verkoop, omdat we dat veiliger vonden dan openbare verkoop. Achteraf gezien blijken de twijfels die we toen hadden, terecht te zijn geweest. De heer Andringa heeft daarover al een hoop gezegd. Het blijkt dus terecht te zijn geweest dat de SP van mening is en eigenlijk altijd van mening is geweest dat verkoop misschien helemaal niet zo'n goed idee is. We hebben een openbare verkoopprocedure gehad. Iedereen kon daarop inschrijven. Uiteindelijk voldeed maar één bod aan alle eisen en achteraf blijkt ook dat bod niet aan de eisen te hebben voldaan. Met andere woorden: het is heel lastig gebleken om het Ambachts- en Baljuwhuis te verkopen, juist ook omdat er zoveel eisen vanuit de gemeente, van ons als raad en vanuit de gemeenschap aan zitten. We willen van alles met dat huis. De SP denkt nu samen met het CDA dat het moment is gekomen om te zeggen: als wij zo veeleisend zijn over wat er met dat huis moet gebeuren, moeten we dat ook maar zelf gaan doen. Het Ambachts- en Baljuwhuis is namelijk van ons allemaal, van de Voorschotenaren, van de inwoners van Voorschoten.

De heer **Andringa** (D66): Ik snap wat u zegt en het is goed dat u dit corrigeert, want u bent inderdaad altijd kritisch geweest. Mijn enige vraag is: waarom nu meteen dat besluit? Vindt u het niet op z'n minst verstandig om het juridische proces dat er nu wellicht aan zit te komen in de afwikkeling van het huidige besluit, eerst af te wachten in plaats van vandaag alweer een nieuw besluit te nemen richting de toekomst? Dan bouwen we even een beetje zorgvuldigheid in dit proces in.

De heer **Maassen** (SP): Laat ik daar heel helder over zijn, ook al had de heer Andringa dit eigenlijk niet per interruptie hoeven te doen, want ik was gewoon van plan om dit uit te gaan leggen. Omdat hij ernaar vraagt, doe ik dat nu alvast. In het dictum van het voorstel van het college is het derde beslispunt om een nieuw plan te maken voor het verkoopproces van het Ambachts- en Baljuwhuis. Ik denk dat er daarom in het voorstel van het college staat om opnieuw een verkoopprocedure te gaan starten. Dat is de aanleiding geweest om te zeggen: dat moeten we nu niet doen.

Als er nu meteen gekozen moet worden voor een nieuw verkoopproces, terwijl er zoveel mis is gegaan, terwijl wij zoveel twijfels hebben en terwijl de mislukte verkoopprocedure waarschijnlijk ook nog eens behoorlijke gevolgen heeft voor de nieuwe procedure - een nieuwe koper zal hier immers niet zo snel in stappen - lijkt dit ons het goede en juiste moment om te zeggen: dit moeten we maar niet meer doen. We moeten op dit moment in ieder geval niet besluiten om een nieuw verkoopproces te gaan starten. Dat is de reden waarom de SP samen met het CDA amendement 157 indient. Ik geef daar meteen bij aan dat, mocht deze raad besluiten om op dit moment de verkoopprocedure nog niet stop te zetten en dus nog niet besluiten dat we dit niet meer gaan doen, de juiste stap wat mij betreft zou zijn om voor amendement 158 te stemmen: een pas op de plaats en later een besluit nemen. Wat we als raad in ieder geval niet moeten doen, is het ongewijzigd aannemen van het collegevoorstel, want daar staat volgens mij in dat onmiddellijk een nieuwe verkoopprocedure moet worden ingericht. Ik denk dat ik hiermee mijn eigen termijn en uw vraag in één keer afgedaan heb. Het amendement, dat mede wordt ingediend door het CDA, luidt:

"Amendement 157.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 17 februari 2022, gezien het raadsvoorstel nr.7 d.d. 17 februari 2022,

overwegende dat:

a. *de openbare verkoopprocedure van het Ambachts- en Baljuwhuis niet tot de gewenste koper heeft geleid;*
b. *de openbare verkoopprocedure geen andere biedingen heeft opgeleverd die aan de eisen zoals opgenomen in het biedboek kon voldoen;*
c. *een afgebroken verkoopprocedure ongetwijfeld een negatief effect heeft op een nieuwe verkoopprocedure;*
d. *het zeer de vraag is of een nieuwe openbare verkoopprocedure een koper zal opleveren die aan alle eisen kan voldoen;*
e. *een gemeente bij uitstek een partij is die hier, te meer gegeven de historie van het pand, op lokaal niveau een publieke taak heeft;*

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

Beslispunt 3 te wijzigen in:

1. Te besluiten dat er definitief van nieuwe verkoopprocedure zal worden afgezien

en het voorgestelde besluit aan te vullen met de volgende beslispunten:

2. Het college te verzoeken om uiterlijk in het voorjaar van 2023 een plan van aanpak aan de gemeenteraad voor te leggen, waarin wordt uitgewerkt op welke wijze de gemeente als eigenaar van het Ambachts- en Baljuwhuis vorm gaat geven aan de publieke functie van het pand, zoals uitgewerkt in het legaat;
3. Ter voorbereiding van dat plan van aanpak van gedachten te wisselen met diverse Voorschotense verenigingen en erfgoedorganisaties waaronder (maar niet uitsluitend) de vereniging OGLV en het museum Voorschoten."

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Het Ambachts- en Baljuwhuis is een belangrijk gebouw in Voorschoten, een van de mooiste parels die ons dorp kent. Daar moet je zuinig op zijn. Het AB-huis heeft nooit op de door de raad vastgestelde lijst van te verkopen accommodaties gestaan. Gek genoeg heeft het college het AB-huis in de afgelopen collegeperiode wel twee maal te koop gezet. Twee maal is de transactie mislukt. De druiven zijn zuur en de rapen zijn gaar. Voorschoten staat andermaal in zijn hemd. Dat doet het CDA pijn. Beide verkoopprocedures zijn amateuristisch verlopen. In de eerste procedure is het pand enkelvoudig onderhands aangeboden. Andere belangstellenden werden uitgesloten en konden niet meedingen. Een dergelijk handelen is ons inziens een overheid onwaardig. De tweede aanbesteding is mislukt omdat het gelijke speelveld nog voor het uitbrengen van de zienswijzen door de raad op 7 oktober 2021 door wethouder Spil verstoord

werd. In beide procedures kwam gevoelige informatie op straat te liggen en moest de raad ontwikkelingen uit de krant vernemen. Raadslid Van Herk gaf enkele jaren geleden in de commissie aan dat door het college over de verkoop van het AB-huis werd onderhandeld; de raad wist van niks.

De CDA-fractie is altijd en consequent tegen de verkoop van het AB-huis geweest. Wij stemmen dan ook tegen dit voorstel. Wel zien wij in de omstandigheden aanleiding om samen met de SP amendement 157 in te dienen, dat oproept om definitief af te zien van een nieuwe verkoopprocedure en om te komen met een plan van aanpak waarin staat hoe we de publieke functie van het AB-huis nieuw leven kunnen inblazen en vorm kunnen geven. We willen graag dat Voorschotense verenigingen en erfgoedorganisaties bij de totstandkoming van dit plan worden betrokken.

Daarnaast dient het CDA met vijf andere fracties amendement 155 in. Dit amendement vraagt het college te onderzoeken of aansluiting van Voorschoten bij een inkooporganisatie zoals de stichting Rijk kwaliteit kan toevoegen aan onze inkoopprocessen, zodat we minder vormfouten maken, meer juridische kennis in huis hebben en betere contracten hebben. We zien graag dat de raad voor de zomer wordt geïnformeerd over de uitkomsten van dit proces. Het amendement, dat mede wordt ingediend door D66, GroenLinks, ONS Voorschoten, de SP en de VVD, luidt:

"Amendement 155.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 17 februari 2022, gezien het raadsvoorstel nr.7 d.d. 17 februari 2022,

overwegende dat beide verkoopprocedures van het Ambachts- en Baljuwhuis niet hebben geleid tot contractering van een aankopende partij;

constaterende dat aanbesteden van een overheidsopdracht vaak wettelijk voorgeschreven is;

van mening dat:

a. *aanbesteden niet zelden complexe procedures zijn;*
b. *een professionele inkooporganisatie zoals de stichting Rijk de gemeente Voorschoten kan ontzorgen bij aanbestedingen, met als gevolg beperking van het aantal vormfouten, meer robuuste contracten en juridische kennisvermeerdering over (succesvol) aanbesteden binnen de gemeentelijke organisatie. Zie: https://www.stichtingrijk.nl/;*

Besluit:

het voorgestelde besluit aan te vullen met het volgende beslispunt:

1. Te onderzoeken of de aansluiting van Voorschoten bij een professionele inkooporganisatie zoals de stichting Rijk nuttig is c.q. kwaliteit toevoegt aan de gemeentelijke inkoopprocessen en de raad voor de zomer 2022 te informeren over de resultaten van dit onderzoek."

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Dit raadsvoorstel heeft de raad verrast. De juridische situatie is complex, omdat er een samenspel is tussen een privaatrechtelijke handeling van het college, de verkoop van het pand, en de publiekrechtelijke normen die het hanteren van de beginselen van gelijkheid, transparantie en zorgvuldigheid voorschrijven. Het college heeft de raad gevraagd om zijn input te geven bij een eventuele verkoop van het Ambachts- en Baljuwhuis. Om dit te formaliseren, is de vorm van de wensen- en bedenkingenprocedure gevolgd. Dit zorgt ervoor dat iets wat in principe een collegebevoegdheid is, ook een aangelegenheid van de raad wordt. De VVD heeft daarom enkele vragen aan het college over zijn handelen en de informatieverstrekking aan de raad. Reeds tijdens de commissievergadering van 30 september en daarna in schriftelijke vragen heeft de VVD vragen gesteld over een mogelijke verkoop van een deel van het pand aan een derde partij en de invloed die dit zou hebben op de in de koopovereenkomst opgelegde voorwaarden, zoals het legaat en maatschappelijk gebruik van het pand. Gelukkig kon het college ons geruststellen dat het recht van eerste koop van de gemeente ook in dat soort gevallen zou gelden. Daarmee kon worden geborgd dat dezelfde voorwaarden in stand zouden blijven. Daarom is de VVD verbaasd dat de wethouder tijdens deze bespreking geen aanleiding zag om dit te melden aan de raad, temeer omdat ze het gesprek van 23 september met de heer Bayer al gevoerd had. Kan de wethouder aangeven wat haar heeft bewogen de wens van de heer Bayer over aankoop met zijn

vader niet aan de raad te melden? Daarnaast blijkt uit bestudering van de getekende koopovereenkomst dat die overeenkomst is gewijzigd ten opzichte van de conceptovereenkomst. Juist op het punt van artikel 26, lid 4, onder 2 is een extra goedkeuring van de raad opgenomen. De VVD vindt het bijzonder dat de raad niet is geïnformeerd over deze verbetering, die ook een extra processtap betekende. Kan de wethouder aangeven waarom de raad niet is geïnformeerd over dit punt en waarom deze goedkeuring door de raad niet in de langetermijnagenda opgenomen is? Gezien het feit dat de raad zijn goedkeuring de koper nog kan onthouden, zoals blijkt uit de beantwoording van technische vraag 11 van het CDA, komt het voorliggende raadsvoorstel onnodig complex en juridisch hoogst twijfelachtig over. Er is een procedure gestart die keurig is doorlopen. Daar kwam een koper uit. Gelukkig lag er een uitstekende koopovereenkomst waarin de juiste waarborgen staan voor een overdracht onder alle voorwaarden die wij als raad hebben gesteld, met extra waarborgen voor maatschappelijk gebruik van het pand, een Bibob-toetsing van de koper en tot slot nog goedkeuring van de raad. Nu het college tot de conclusie komt dat de koper niet aan zijn toezeggingen in de bieding kan voldoen, zou het volgens de VVD volstaan dat het college ons informeert over het stoppen van het verkoopproces, want de koopovereenkomst is niet afgerond en kan vermoedelijk ook niet meer afgerond worden. De bespreking met de koper, waarbij de wethouder heeft aangegeven dat zij bereid was tot een gesprek over een eventuele gedeeltelijke overdracht aan de vader van de heer Bayer, maakt nu dat er een voorstel ligt om ook onze wensen en bedenkingen van 7 oktober te herroepen. Net als D66 vindt de VVD dit een moeilijk proces, maar als het juridisch moet, zullen ook wij daarmee instemmen. Dit geeft wel aan dat de gemeente over onvoldoende kennis en ervaring beschikt om dergelijke procedures succesvol te doorlopen. We steunen daarom van harte het amendement van het CDA om een inkoopbureau in te schakelen.

Al met al is de VVD bijzonder ongelukkig met de fouten die gemaakt zijn bij het afronden van de verkoop. Dit zorgt ervoor dat Voorschoten nu zonder koper zit en ook al twee jaar met een gebouw dat niet wordt gebruikt. Het enige positieve wat dit proces heeft opgeleverd, is de hernieuwde belangstelling voor het publieke gebruik van het pand. De VVD vindt verder dat het college lessen moet trekken over zijn handelen in procedures waar het zijn eigen bevoegdheid gaat delen met de raad. Het college kan niet, als het het college goed dunkt, de raad al of niet betrekken in het proces. Als het college ervoor kiest om de eigen bevoegdheid te delen met de raad via een wensen- en bedenkingenprocedure, dient het de raad ook werkelijk over alle wezenlijke stappen te informeren, in dit geval dus ook over het tekenen van de overeenkomst en de wens van Boris Bayer om het pand gedeeltelijk met een andere partij te kopen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. De controlerende functie van de gemeenteraad is een belangrijk goed. Als het college schrijft dat de gemeente, in casu de wethouder, op een verboden wijze en in strijd met het recht handelt, behoort de gemeenteraad niet te volstaan met kennisnemen van dit feit, maar vragen te stellen en door te vragen waar er onduidelijkheden bestaan. Het vaststellen en doorvragen van een raadslid is geen misleiding, zoals een collega mij vorige week verweet, maar is gewoon het doen van je werk. We hebben vier vragen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Dit geeft mij direct gelegenheid om te reageren. Ik heb ten opzichte van de heer De Graaf in de vorige vergadering inderdaad het woord "misleiding" in de mond genomen. Ik heb de heer De Graaf daar persoonlijk over gebeld en heb daarvoor mijn excuses aangeboden. Ik wil dat ook publiekelijk wel doen. Het was in het vuur van het betoog, maar ik voelde mij daar na afloop niet trots op. Ik had het niet zo mogen zeggen. Dus hierbij ook publiekelijk mijn excuses aan de heer De Graaf.

De heer **De Graaf** (PvdA): Dank u wel, meneer Deuzeman. Dat neemt niet weg dat ik vanuit diezelfde optiek en mijn opvatting over de controlerende functie nog een aantal vragen heb. Hoewel het juridisch niets uitmaakt, is in politiek opzicht een duidelijk antwoord op de volgende vraag wezenlijk. Wat heeft de wethouder op 23 september eigenlijk toegezegd? Volgens de adviesnota van 4 februari heeft zij gezegd te willen kijken of verkoop aan twee kopers mogelijk was en dat ze dat wilde doen na de raadsvergadering van 7 oktober en nadat de commotie voorbij was. Eerlijk gezegd geeft het geen goed gevoel als je leest "na de raadsvergadering en nadat de commotie voorbij was". In antwoord op vragen van ons heeft het college op 9 februari deze uitspraak van het college over de toezegging van de wethouder nog eens bevestigd; dat is die toezegging van 23 september. Maar een dag later, op 10 februari, zegt de wethouder in de commissie iets heel anders. Daar heeft zij het over "een toezegging nadat het verkoopproces is afgerond". Volgens ons kunnen die uitspraken niet allebei tegelijk waar zijn. Daarom hebben wij de volgende vervolgvraag gesteld: welke uitspraak is juist en welke uitspraak is onjuist? Het antwoord luidde: "De wethouder vindt

dat haar lezing klopt en dat dat door een derde wordt onderschreven." Nogmaals: "De wethouder vindt dat haar lezing klopt." Dat wil ik graag geloven, maar het college vond blijkbaar iets anders toen de adviesnota naar de raad werd gestuurd. Mijn eerste vraag luidt dus: welke van beide lezingen klopt nu: die in de adviesnota of die van de wethouder?

De tweede vraag: waarom heeft de wethouder de raad op 7 november niet geïnformeerd over haar toezegging? Als je een toezegging doet die afwijkt van het overeengekomen arrangement, ligt het toch voor de hand dat je de raad daarover informeert? Dat lijkt mij vanzelfsprekend.

De derde vraag. In de adviesnota staat dat aannemelijk is dat Bayer de koopovereenkomst niet overeenkomstig de gedane bieding zal kunnen uitvoeren. Maar biedt de constatering dat aannemelijk is - dat is volgens mij iets anders dan dat het zeker is - dat Bayer niet kan leveren, voldoende rechtsgrond om als gemeente en als gemeenteraad te besluiten het traject met Bayer te beëindigen? Als subvraag in ditzelfde kader: wat is nou eigenlijk de primaire reden waarom dit voorstel aan de raad wordt gedaan? Is dat de toezegging van de wethouder, die - zoals aangegeven in het raadsvoorstel - nooit had mogen worden gedaan? Of is dat het feit dat het aannemelijk is - dus niet zeker is, althans volgens de adviesnota - dat Bayer niet aan zijn verplichtingen kan voldoen? Dat is een belangrijke vraag.

De vierde vraag. Er wordt gesproken over het risico van een schadevergoedingsvordering jegens de gemeente. Is mijn veronderstelling juist dat indien zeker is dat Bayer zijn bieding niet kan uitvoeren, de gemeente dan een schadevergoedingsvordering jegens Bayer Beheer kan starten? Of is dit niet meer mogelijk doordat de wethouder die toezegging van 23 september heeft gedaan?

Ik ga ervan uit dat mijn vragen duidelijk zijn en ik hoop oprecht op antwoorden die in concrete mate duidelijkheid verschaffen, want dat is belangrijk voor de uiteindelijke oordeelsvorming.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. We hebben in de commissie al aangegeven dat de uitkomst van het proces van de verkoop van het AB-huis echt een grote domper is voor ons. We hadden aan het begin van de herfst echt hoop op een mooie oplossing voor dit pand, weer terug in het hart van Voorschoten, met wat meer reuring. Dat dat winnende bod uiteindelijk niet solide bleek, heeft GroenLinks echt verbaasd. De heer Andringa gaf daar net al een goede samenvatting van. We denken ook dat de aanhoudende onduidelijkheid over het AB-huis nu eigenlijk het slechtst mogelijke scenario is. We hebben in de commissie ook al gereflecteerd op het proces van de openbare verkoop en we hebben het relaas van de wethouder daar gehoord. We hadden als raad en college ingezet op een zuiver proces voor een selectie van het bod, op afstand van de gemeente. We hebben daar zelfs vragen over gehoord: waarom weet de gemeenteraad zo weinig? Dat hebben we natuurlijk bewust gedaan: we wilden dat op afstand houden. Wij dachten dat we daarmee genoeg zekerheid ingebouwd hadden om het proces zuiver te houden, want we zagen aankomen dat het bijna onmogelijk zou zijn als de wethouders het zelf zouden moeten gaan doen. Ik denk dat wij als raad ons er onvoldoende van bewust zijn geweest dat er ook daarna nog valkuilen lagen. De insteek om als dorp nog te kijken wat nog mogelijk is en om er dan uiteindelijk onderling nog uit te komen, werd ook breed gedragen in de raadsvergadering van 7 oktober; ik heb de notulen er nog op nagelezen. Die insteek is hier gewoon gebotst op het juridisch labyrint dat je krijgt als je gaat handelen in vastgoed. Onze constatering is eigenlijk dat wij hier als gemeente, kleine gemeente, gewoon erg kwetsbaar in zijn. De heer Van Oostrum stelde in de commissie al voor om aansluiting te zoeken bij een gespecialiseerde organisatie zoals de stichting Rijk. Ik heb hem daar sindsdien ook over gesproken. Het lijkt ons een goede mogelijkheid. Met de benodigde kennis en de afstand van de gemeentelijke organisatie zelf kunnen we een herhaling van dit soort processen in de toekomst hopelijk voorkomen. We hebben het amendement van de heer Van Oostrum om de mogelijkheden daartoe te onderzoeken, dan ook van harte mede-ingediend.

Maar wat nu natuurlijk blijft, is de ingewikkelde situatie rond het AB-huis zelf. GroenLinks denkt dat wij de plicht hebben om met een gedegen plan te komen voor een goede toekomst van het pand. Dat kan wat GroenLinks betreft ook in gemeentelijk bezit, als dat zo uit zou komen. We denken alleen wel dat het maken van een harde keuze daarover op dit moment, zoals in amendement 157 wordt voorgesteld, een beetje voorbarig is. Heel praktisch is er het punt dat de juridische status gewoon duidelijk moet worden. Het lijkt mij bijzonder onverstandig dat wij de zaak op dit moment nog verder gaan compliceren.

De heer **Maassen** (SP): Is de heer Deuzeman het met mij eens dat het collegevoorstel ook een duidelijke keuze voor een van de mogelijke opties met zich meebrengt?

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Het collegevoorstel stelt voor om met een voorstel naar de raad te komen. Ik denk dus dat de beslissing daarmee uitgesteld wordt, maar wij zijn het met elkaar eens dat dit niet het juiste moment is om daar een harde keuze over te maken. Vandaar dat wij op initiatief van de heer Andringa amendement 158 mede hebben ingediend. Wij zouden graag zien dat we nu een pas op de plaats maken totdat er duidelijkheid is, maar dan willen wij ook graag dat er heldere kaders liggen om het gesprek aan te gaan over de uiteindelijke toekomst van dit pand. Wat we in ieder geval niet willen, is terug naar de situatie waarin het gebouw langzaam verpietert en aftakelt omdat niemand er eigenlijk raad mee weet. Zojuist werd door de heer Van Oostrum ingebracht dat het college het pand twee maal in de verkoop gezet heeft. Dat is niet waar. De eerste maal is door de huidige huurder verzocht om het pand te kopen, precies omdat het zo slecht ging met het pand. Ik denk dat wij als raad allemaal de wens delen om dat te voorkomen.

Wat het voorstel zelf betreft: wij zullen het voorstel verder steunen. Het voelt inderdaad vreemd om wensen en bedenkingen van 7 oktober te herroepen, maar als daar een juridische noodzaak toe is, zien wij daar eigenlijk ook weinig bezwaar tegen. Wij zullen dus amendement 158 en amendement 155 steunen en daarna ook het voorstel.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Als je midden in een mijnenveld staat - het college heeft zich deels eigenhandig in deze onfortuinlijke positie gemanoeuvreerd - is een van de eerste voor de hand liggende vragen hoe je met zo min mogelijk kleerscheuren er weer uit komt. Er zijn verschillende opties. Je kan dan rechtdoor lopen, het mijnenveld uit. Dat zou betekenen dat de verkoop aan Bayer Beheer wordt doorgezet. Dat lijkt ons niet realistisch. Die optie vervalt dus. Dan blijven er twee opties over. Optie 1 is achteruitlopen. Optie 2 is eerst even niks doen, staan blijven in dat mijnenveld. Optie 1, achteruitlopen, is terugtrekken, stappen ongedaan maken. We willen een deel van het collegevoorstel wel steunen, want feitelijk wordt die terugtrekkende beweging omschreven bij de beslispunten 1 en 2. We hebben daar wel een belangrijke vraag bij, met name met betrekking tot de beslispunten 1 en 2, dus niet beslispunt 3. Kan het college de raad vanavond toezeggen dat uitvoering van de beslispunten 1 en 2 van het raadsvoorstel niet inhoudt dat later blijkt dat dit besluit de zaak alleen maar erger maakt en dat de positie van Voorschoten verder blijkt te zijn verslechterd als er gesproken zou moeten gaan worden over een claim en de afhandeling van een claim? Want dat zou zomaar eens kunnen gebeuren. Is het college hier zeker van en, zo ja, waar is dat op gebaseerd?

Ook optie 2 kan nu nog: nu niets doen, even afwachten en wellicht eerst een mogelijke claim afhandelen en je tanden laten zien aan de tegenpartij, voordat je, na je eerst terug te trekken, een nieuwe positie inneemt. Want in die nieuwe positie kan je wellicht minder goed onderhandelen. Het innemen van een nieuwe positie zou je weleens kwalijk genomen kunnen worden door de tegenpartij, met alle gevolgen van dien. Dus ja, de zaak nu zo ver mogelijk terugdraaien volgens de beslispunten 1 en 2 van het voorliggende raadsvoorstel, maar kan het college garanderen dat dat beter is en dat dat de positie van Voorschoten niet verder verslechtert ten opzichte van nu niets doen, even wachten en eerst een claim afhandelen?

Naast de vraag hoe je met zo min mogelijk kleerscheuren uit dit mijnenveld komt - want daar zitten we wel in - is er uiteraard de vraag hoe dit nou is gekomen. Wat is de oorzaak? Die ligt deels bij de wethouder zelf. Daar heeft zij excuus voor aangeboden. Voor zover wij begrepen hebben, heeft zij geen excuus gemaakt voor het feit dat zij de raad op 7 oktober 2021 onvolledig heeft geïnformeerd. Op een schriftelijke vraag van de PvdA, die vorige week is ingediend - die is dus van een vrij recente datum - wordt door het college schriftelijk geantwoord dat die beantwoording in de raadsvergadering van 7 oktober niet volledig is geweest, omdat volgens de wethouder de juridische relevantie leek te ontbreken; de wethouder vond niet dat er voldoende juridische relevantie was. Als het college wordt gevraagd om openheid van zaken te geven aan de raad, is het al dan niet aanwezig zijn van juridische relevantie niet het enige beoordelingscriterium. Dit stemt ons treurig. Moeten de kiezers daar op 16 maart aanstaande maar wat van zeggen? Het is dan niet echt aan de kiezers om over dit onderwerp iets te zeggen.

De fractie van ONS Voorschoten is altijd tegen verkoop van het AB-huis geweest. Dat zijn we nog steeds. We hebben het door het CDA opgestelde amendement 155 graag mede-ingediend. Het is wellicht inderdaad verstandig om je bij deskundigen aan te sluiten, zo is maar weer gebleken. Wij

steunen ook het door de SP opgestelde amendement 157, omdat dat feitelijk in het verlengde ligt van onze indringende wens om het AB-huis niet te verkopen. Amendement 158 steunen wij niet, omdat daarin te nadrukkelijk de optie open wordt gehouden om toch te verkopen. Daar zijn we tegen. De in amendement 158 feitelijk voorgestelde pas op de plaats is afhankelijk van wat het college gaat vertellen. Betekent die terugtrekkende beweging een risico van toch nog meer schade?

Als afsluiting wil ik graag een procedurevraag stellen. Is het mogelijk om, wanneer het raadsvoorstel ter stemming voorligt, per beslispunt te besluiten? Daarbij wil ik op voorhand zeggen dat het zou kunnen zijn dat de fractie van ONS Voorschoten mee gaat stemmen met de beslispunten 1 en 2, maar tegen beslispunt 3 is. Want staat daar dat het college moet komen met een nieuw plan om te verkopen. Of gaat dat alleen om de procedure, waarbij de procedure zou kunnen inhouden dat er niet verkocht wordt? Dat is mij niet duidelijk genoeg.

De **voorzitter**: Misschien is het handig om uw vraag gelijk te beantwoorden. Straks komen eerst de amendementen in stemming, eerst de meest vergaande, dan het amendement daarna en dan het amendement daarna. Als een of meer amendementen zijn aangenomen, komt daarna het gewijzigde voorstel in stemming; als geen enkel amendement wordt aangenomen, komt het voorstel zoals het nu voorligt in stemming. U kunt niet stemmen per beslispunt. Het voorstel komt in stemming. U kunt uiteraard wel een stemverklaring afleggen, waardoor uw inhoudelijke overwegingen per punt worden meegenomen en vastgelegd. Ik hoop hiermee uw vragen te hebben beantwoord.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. In februari 2019 werd ik er als raadslid door bezorgde dorpsgenoten op gewezen dat het Ambachts- en Baljuwhuis verkocht zou worden. Als verontrust raadslid heb ik dit in het presidium voorzichtig naar voren gebracht. En inderdaad, er waren onderhandelingen bezig met de huidige pachter. De uiteindelijke conclusie daarvan was: indien het verkocht zou worden, dan wel voor de marktprijs, onderhands of openbaar. Zo is het genoteerd. Na felle betogen in het raadhuis, maar ook na grote krantenberichten heeft de raad uiteindelijk beslist dat bij een openbare verkoop een lijst van wensen en bedenkingen zou worden opgesteld, waarbij het college de bevoegdheid ook richting raad liet bewegen, al dan niet gewenst, zoals sommige fracties ook zeggen. Het proces zoals dat in werking is gezet voor de verkoopprocedure, is echt het enige juiste, juridisch sluitende en goed te hanteren proces. Dat heeft de gemeente uiteindelijk goed uitgevoerd, met als klap op de vuurpijl het bekrachtigen van het besluit over wensen en bedenkingen tegen de verkoop van het Ambachts- en Baljuwhuis aan Boris Bayer in de raad op 7 oktober 2021. Maar ja, toen werd het 2022 en verscheen het persbericht dat in het openbaar verkoopproces het gelijkheidsbeginsel gehanteerd dient te worden, maar dat er publiekrechtelijke normen zijn geschonden en dat de besluitvorming met betrekking tot de wensen- en bedenkingenprocedure niet volgens de juiste feiten is verlopen. Fout 1 weten jullie allemaal: artikel 3.14 van het Burgerlijk Wetboek over behoorlijk bestuur. Fout 2: door onjuiste feiten in de informatievoorziening is in strijd met de Gemeentewet gehandeld. Dat laatste had, zoals de VVD ook al heeft aangegeven, in principe proactief voorkomen kunnen worden door op de in september gestelde vragen aan te geven dat bij vervreemding aan derden een andere procedure zou gelden. Twee grote fouten in procedures waarbij de gemeente Voorschoten als een soort amateurtoneelspeler in haar hemd is gezet. Ons prachtige Ambachts- en Baljuwhuis, een van de kroonjuwelen van Voorschoten - het staat op bijna alle ansichtkaarten en in de Gemeentegids - verdient een betere aflevering in deze soapserie van de parel van Voorschoten. Dit had echt zorgvuldiger gemoeten en professioneler aangepakt moeten worden. Bij onroerend goed komen ontzettend veel juridische zaken kijken. Het is niet voor niets altijd een wespennest in het onroerend goed. Het gaat via bv's en noem maar op. Dat had je als gemeente ergens kunnen weten. Wij steunen dan ook amendement 155, want als we verdergaan met de verkoopprocedure, moeten we dat echt in acht nemen.

De financiële gevolgen met betrekking tot de beslispunten 1 en 2 zijn, zoals in het raadsvoorstel staat, op dit moment niet te voorzien of juist helemaal niet te overzien. Wat kan de wethouder daarover zeggen? Heeft zij daar al enige kijk op? Kunt u ons daar antwoord op geven? Daarnaast heeft de wethouder wel sorry gezegd, maar niet voor beide. Wat vindt u daar zelf van?

Wethouder **Spil**: Voorzitter. Om met dat laatste te beginnen: ik heb de vorige keer mijn oprechte excuses aangeboden. Ik heb sorry gezegd. Als dat niet voldoende is, wil ik dat hier graag herhalen. Er zijn fouten gemaakt, ik heb fouten gemaakt. Sorry. Daar wil ik mee beginnen.

Vervolgens zijn er vragen gesteld. Ik wil beginnen met de vragen over punt 3. Daar staat: "het college te verzoeken uiterlijk 1 april 2022 met een voorstel te komen voor de verdere procedure omtrent de verkoop van het Ambachts- en Baljuwhuis". Daarover was er bijvoorbeeld een vraag van de heer Van der Elst. Wat we daar met "omtrent" gemeend hebben te zeggen - daarbij kijk ik ook naar meneer Maassen - is dat het over het onderwerp gaat. Wij willen de procedure, hoe we nu verder moeten gaan, verder bekijken. Daar hebben we ook redenen voor. Ik kreeg recent bijvoorbeeld een artikel over heel recente jurisprudentie dat gemeenten onderhands geen panden meer mogen verkopen. Ik weet niet of dat waar is. Daar hebben we juridische kennis voor nodig. Als we dit pand niet willen verkopen aan deze koper, moeten we het dan aanbieden aan de volgende bieder of niet? Ik weet het niet. Zo zijn er heel veel vragen. Wat we hiermee bedoelden, is dat we dit eerst goed willen uitzoeken voordat we welk ander besluit dan ook nemen. In die zin was de intentie dus niet om het per definitie te verkopen. Daar zijn twee amendementen over ingediend. Amendement 157 wil het college echt ontraden, omdat je daarmee al een richting kiest waarvan we nu nog niet weten of die richting juridisch kan en wat de gevolgen zijn. Met amendement 158 kunnen we instemmen, omdat dat verduidelijkt wat we hebben geprobeerd te zeggen.

De heer **Maassen** (SP): Ik vind het vreemd dat de wethouder zegt dat we niet weten wat de juridische gevolgen zijn van nu een keuze maken, want vorige week heb ik die vraag tijdens de technische sessie expliciet voorgelegd aan uw ambtenaar en die zei dat het op dit moment mogelijk was om te besluiten om niet te verkopen, net zoals het mogelijk was om te besluiten om wel te verkopen. We zitten nergens aan vast, werd er gezegd in de technische sessie. Op basis van die informatie heb ik dit amendement opgesteld. Ik ben dus erg verbaasd dat de wethouder nu zegt dat het niet kan. Dat is andere informatie dan de informatie die in de technische sessie is gegeven.

Wethouder **Spil**: Op de vraag of we de verkoop kunnen stopzetten, is het antwoord inderdaad ja.

De heer **Maassen** (SP): Dat is dan helder.

Wethouder **Spil**: Ja.

De heer **De Graaf** (PvdA): Betekent dit, gelet op uw uitspraak van zojuist dat u een aantal dingen niet weet - bijvoorbeeld of het naar de volgende koper moet - dat u wel het recht heeft om de procedure in de richting van de huidige beoogd koper te stoppen, maar dat het mogelijk is dat nummer 2 op de lijst dan zijn handje opsteekt? Moet ik het zo begrijpen?

Wethouder **Spil**: Er zijn allerlei mogelijkheden. Ik heb net de termen "juridisch labyrint" en "wespennest" genoemd. Het amendement van meneer Van Oostrum van het CDA over meer juridische kennis steun ik van harte. Dat heb ik vorige week al gezegd en dat herhaal ik. Ik denk dat het voor de gemeente goed is om goed uit te zoeken wat wel of niet mogelijk is voor het vervolg. De verkoop stoppen kan, maar we moeten echt meer zekerheid vinden over wat het vervolg gaat worden.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoor de wethouder positieve zaken zeggen over amendement 155 en amendement 158. Betekent dit dat amendement 158 ook is overgenomen door het college?

Wethouder **Spil**: Volgens mij neemt het college niets over maar wordt alles in stemming gebracht. Ik kijk even naar de voorzitter.

De **voorzitter**: Dat is juist. De wethouder heeft aangegeven wat het standpunt is van het college inzake de amendementen. De indieners besluiten om de amendementen al dan niet in stemming te brengen: de amendementen komen in stemming of worden ingetrokken. Dat is aan de indieners.

De heer **Maassen** (SP): Oké, dat is weer iets nieuws dan.

De **voorzitter**: Nee hoor.

Wethouder **Spil**: De VVD stelde een vraag die ik redelijk technisch vind. Op het moment dat wij de wensen en bedenkingen op oktober aan u voorlegden, was het voorlopige koopcontract al getekend. Dat doen wij expres, want anders krijg je nog veel gekkere dingen. In dat voorlopige koopcontract stond heel duidelijk dat een mogelijke verkoop aan derden niet mogelijk is en dat het recht van eerste koop blijft. Daar hadden dus zowel de koper als de gemeente voor getekend. Het

feit dat ik het gezegd zou hebben, heeft dus geen effect op dat feit. Het blijft dus zo staan dat het recht van eerste koop bij de gemeente blijft.

Dat de raad niet geïnformeerd is … Bij wet is het college de partij die mag verkopen. Dat blijft ook zo. U heeft als raad zelf aangegeven dat u daar een stem in wilde hebben. Daarvoor is de wensen- en bedenkingenprocedure ingericht op de manier zoals we dat hebben gedaan. Ook als u vanavond de wensen en bedenkingen vaststelt, blijft het college het bevoegd gezag om de koop uiteindelijk wel of niet gestand te doen.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Wat de uitleg van de wethouder van onze vraag betreft: de vraag is niet of het recht van eerste koop blijft bestaan. Dat was duidelijk. De VVD vraagt zich af waarom de wethouder er niet toe is overgegaan om de raad te informeren over het verzoek van de heer Bayer om met een andere partij te mogen komen, in het licht van de discussie die we hadden over dat recht van eerste koop bij gedeeltelijke verkoop. Daarop zouden we graag antwoord krijgen.

Wethouder **Spil**: Omdat op dat moment niet bekend was dat we dat deel hadden moeten melden. Er zijn heel veel gesprekken met deze koper gevoerd over allerlei zaken. Op dat moment was het koopcontract al getekend en had de heer Bayer ook al getekend voor het recht van eerste koop.

Het feit dat ik dat gezegd heb, is niet de reden waarom de wensen en bedenkingen nu herroepen moeten worden. Het feit dat ik dat gezegd heb, geeft een andere partij de mogelijkheid om te zeggen dat het niet transparant en niet eerlijk is geweest. De reden waarom wij nu vragen de wensen en bedenkingen te herroepen, is dat Boris Bayer niet voldoet aan zijn contractuele verplichtingen; tenminste, het is aannemelijk dat hij daar niet aan voldoet. Dat is de reden waarom we de wensen en bedenkingen nu willen herroepen en waarom we naar u als raad teruggaan.

In de richting van meneer De Graaf: er zijn twee uitspraken, namelijk de uitspraak van het college in de adviesnota en datgene wat ik gezegd heb. U vraagt welke uitspraak juist is. Het is zo dat wij in het college altijd onderling met elkaar discussiëren en uiteindelijk een standpunt innemen. In dit geval is vanuit de afwegingen binnen het college en vanuit de verschillende invalshoeken de tekst zoals die in het raadsvoorstel staat juist.

De heer **De Graaf** (PvdA): Dit is een heel bijzondere opmerking: "we praten erover met elkaar en dan besluiten we met elkaar wat juist is". Het gaat niet om wat je met elkaar besluit. Het gaat erom wat juist is en wat er is gezegd. Blijkbaar is in de termen van de wethouder besloten dat het op 4 februari juist was om te zeggen dat we nog eens zouden kijken en een verkoop aan twee partijen zouden overwegen, nadat de raad was geweest en de kruitdampen waren neergedaald. Dat is blijkbaar het besluit van het college geweest. Dat vind ik gek.

Wethouder **Spil**: Ik vind het niet gek dat we dat in een college doen. In iedere collegevergadering gaan we over alle onderwerpen met elkaar in gesprek, iedereen vanuit zijn eigen achtergrond, expertise, kennis enzovoort. Vervolgens komt daar een afweging uit. En het college spreekt met één mond; die "mond" vertalen wij in een voorstel.

De heer **De Graaf** (PvdA): Het gaat niet om wat er besloten wordt over wat je wilt met elkaar. Dat begrijp ik best. Het gaat erom dat in het document iets staat wat u wel of niet gezegd schijnt te hebben. Ik wil graag duidelijkheid over wat er nou wel of niet gezegd is. Het gaat mij niet om wat er met elkaar besloten is over wat er in de geschiedenis eens een keer is besloten.

Wethouder **Spil**: Er zijn verschillende mensen aanwezig geweest. Het is maanden later. Als u echt wil weten wat daar gezegd is, zullen we terug moeten in de tijd. Dat kan helaas niet.

Uw vraag of er voldoende rechtsgrond is, kwam ook een beetje terug bij de vraag van ONS Voorschoten over het stopzetten van de verkoop. Daar kan ik zo weinig over zeggen dat ik … Dat vind ik echt moeilijk, want ik heb bepaalde informatie over het stopzetten van het verkoopproces. Dat is ook het moeilijke aan dit raadsvoorstel: wij vragen u iets wat onder de wetgeving zo geheim is dat we weinig over dat deel van Boris Bayer Beheer kunnen zeggen. Het is voor ons als college in ieder geval meer dan aannemelijk dat het contract geschonden wordt. Daar hebben wij informatie over en die kan ik helaas niet met u delen.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Ik wil mijn vraag aan de wethouder nog ietsje preciseren. Ik hoef niet alle onderliggende details te weten. Er kan een element van vertrouwelijkheid in zitten, maar het gaat natuurlijk wel over risico's en de gevolgen van de besluiten. Is de kans aanwezig - ook al kunt u niet zeggen waar die kans vandaan komt - dat we ons in een nog groter probleem storten door mee te gaan met het raadsbesluit? Dat lijkt me namelijk onaantrekkelijk.

Wethouder **Spil**: Ook deze vraag vind ik moeilijk te beantwoorden. Wij hebben dit natuurlijk ook onderling heel veel besproken. Er is een kans dat er een claim komt. Ik ben intussen aan het appen met de juridische mensen. Het is mogelijk dat er een claim komt, maar wij weten natuurlijk niet hoe groot de claim zal zijn en waar de claim over zal gaan. We weten ook niet of de claim voldoende grond heeft. Wat we wel weten, is dat de verkoop gestand gedaan zal worden als we nu niets doen. Voorzitter, kunt u mij … Ik vind het echt heel moeilijk om niet te mogen praten over dingen die nu gevraagd worden over de verkoop. Of er een claim komt of niet? Ik heb geen glazen bol. Er zal vast en zeker een claim komen. Hoe groot die gaat zijn, weet ik niet. Hoe de rechter uiteindelijk gaan oordelen, weet ik ook niet. Dat weten onze juristen ook niet. Dat weet niemand. Wat wij hier doen, is proberen de schade zo veel mogelijk te beperken. Zoals al eerder gezegd, hebben we een koopcontract opgesteld dat aan zeer strakke regels voldoet. Het is heel strak opgesteld. We hebben nu ook de stappen genomen die daarbij horen. Door dat te doen, hopen we dat we op een zo veilig mogelijke manier een zo klein mogelijke claim krijgen.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Ik begrijp dat het een lastige vraag is die heel lastig te beantwoorden is. Laat ik het dan anders formuleren. Misschien kunt u dan met ja of nee antwoorden; dan begrijpen we elkaar gewoon het beste. Begrijp ik het goed dat u niet uitsluit dat we door de beweging die voorgesteld wordt middels de beslispunten 1 en 2, ons koppie - om het op z'n Hollands te zeggen - feitelijk al in de strop hebben en de strop alleen maar aantrekken, de verkeerde kant op? Sluit u dat niet uit? Heb ik dat goed begrepen?

Wethouder **Spil**: Boris Bayer Beheer voldoet niet aan het contract. Dat is wat ik u kan melden. Daarmee is er een kans op een claim. Daarnaast zien wij ook nog andere zaken waardoor wij ervan overtuigd zijn dat deze stap nu vele malen beter is dan nu stilstaan.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Nog een keer voor de duidelijkheid: als hij niet kan voldoen aan zijn contract, komt er een claim naar ons toe. Is dat wat u zegt? Kunt u daar alstublieft nog antwoord op geven?

Wethouder **Spil**: Het staat iedereen vrij om claims in te dienen. Wij zeggen nu: Boris Bayer Beheer voldoet niet aan het contract. We kunnen niet voorkomen dat Boris Bayer Beheer claims gaat indienen. We denken dat we - ook om andere redenen, die ik helaas niet publiekelijk met u kan delen - stevig staan om dat risico zo klein mogelijk te houden door dit besluit nu op deze manier te nemen.

De heer **Andringa** (D66): Ik heb geen concrete vraag aan mevrouw Spil. Ik zie dat zich een discussie ontspint waarin we als raad volgens mij het idee hebben dat het recht een exacte wetenschap is. We zijn als raad op zoek naar "1 + 1 = 2", in de zin van: "dit is een feit, dit is juridisch wat er gebeurt en we weten met 100% zekerheid dat, als we dit doen, dit gaat gebeuren". Helaas werkt het recht niet zo. Ik denk dat we op zoek zijn naar een zekerheid die er gewoon nooit gaat komen bij een juridische procedure. Ik vind dat ingewikkeld aan deze vraag. Wij weten allemaal dat over sommige zaken, over Bibob-procedures, bij wet niet gesproken mag worden. Ik heb er moeite mee dat collega's aan het proberen zijn om mevrouw Spil zover te krijgen om toch uitspraken te doen waarvan ze weten dat ze die juridisch niet zou mogen doen. Ik vind dat ingewikkeld.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Dat is een terechte opmerking van de heer Andringa. Laat ik de wethouder het volgende vragen; het kan immers natuurlijk eenvoudig gesteld worden. Is de inschatting van het college en van de juridische ondersteuning van het college dat het op dit moment beter is niet tot verkoop over te gaan dan wél tot verkoop over te gaan? Daar komt het eigenlijk op neer: ook al is er geen zekerheid, we moeten ervoor zorgen dat we ons in een zo goed mogelijke positie brengen, lijkt mij.

Wethouder **Spil**; Het antwoord daarop is ja.

Ik denk dat ik de meeste vragen beantwoord heb. Anders hoor ik het graag.

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de tweede termijn van de raad.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Dank aan het college voor de beantwoording van de vragen in een complex juridisch speelveld. Ik denk dat het antwoord op de zojuist door de heer Deuzeman gestelde vraag heel helder was: het is beter om niet tot verkoop over te gaan, maar 100% zekerheid over wat er hierna gaat gebeuren, is er niet. Er was alleen nog de vraag of we het amendement overeind houden. Dank aan wethouder Spil voor de beantwoording: de intentie, ook van het raadsvoorstel, is dus niet om nu al meteen te gaan verkopen. Dat begrijp ik. Desondanks denk ik dat het nuttig is om het amendement te handhaven, ook omdat we dan niet met de deadline van uiterlijk in april zitten die in het raadsvoorstel staat. Ik denk dat dat heel snel is, ook omdat het voor het nieuwe procesvoorstel best sympathiek is om even rustig de verkiezingen af te wachten en te kijken wat er na de verkiezingen door de partijen in de nieuwe coalitieonderhandelingen wordt besproken. Want ik kan me zo voorstellen dat sommige partijen, als die in het nieuwe college komen, zeggen dat zij a priori niet gaan verkopen. Dat is ook het goed recht van die partijen in hoe een democratie moet werken. Ik zou dus alleen al daarom zeggen dat de langere termijn die we met het amendement voorstellen om hier pas volgend jaar een besluit over te nemen, wenselijk is. Vandaar dat ik het amendement wil handhaven en in stemming wil laten brengen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik denk dat er een hoop duidelijk is. De SP vindt nog steeds dat het niet alleen een goed idee is om nu met de verkoop te stoppen, maar ook om duidelijk te maken dat, als de gemeente stopt met de verkoop, daar ook verplichtingen voor de gemeente aan vastzitten. Dan heb ik het niet over juridische verplichtingen, maar over de verplichting om echt iets te maken van de publieke functie van het Ambachts- en Baljuwhuis. Ik ben dan ook blij dat de heer Andringa ervoor gekozen heeft om de formulering die ik daarvoor in amendement 157 heb opgenomen, ook in amendement 158 op te nemen. Dat geeft aan dat het, of je nu meteen stopt met het verkoopproces of een pas op de plaats maakt, in ieder geval belangrijk is om uit te stralen dat de raad vindt dat, als de gemeente het Ambachts- en Baljuwhuis in eigen hand houdt, zij daar ook iets van moet maken.

De heer **Andringa** (D66): Meneer Maassen heeft natuurlijk volkomen gelijk: ik heb zijn tekst uit zijn amendement overgenomen. Ik heb daar wel een belangrijk element aan toegevoegd, namelijk de term "financiële onderbouwing". Ik vond het relevant om dat te doen, want het is goed dat wij ons als raad ook realiseren dat, als wij ervoor zouden kiezen om het Ambachts- en Baljuwhuis niet te verkopen, dat niet alleen betekent dat we die inkomsten mislopen, maar ook dat we echt een investering moeten gaan doen in het onderhoud en het gebruik van het gebouw, in de exploitatie en in het inzetten van mensen en van de andere capaciteit die nodig is om het gebouw echt te gaan gebruiken. Als wij ervoor kiezen om niet te verkopen, heeft dat dus echt vergaande financiële consequenties. Vandaar dat ik dat wil toevoegen en ook heb toegevoegd in het amendement.

De heer **Maassen** (SP): Dat is een goede toevoeging van de heer Andringa. Zo zie je maar weer dat het inderdaad makkelijker is om een tekst aan te vullen dan helemaal vanuit niks een tekst te schrijven. Dat is een goede aanvulling. Hij heeft daar helemaal gelijk in: dat is inderdaad belangrijk. Laat ik het zo zeggen: ik zou ook van een college verwachten dat het dit erin zou opnemen.

Een beetje jammer van het over de verkiezingen heen tillen van het besluit om al of niet te verkopen, is natuurlijk dat eigenlijk niemand dit in zijn programma opgenomen heeft. Het besluit om het verkoopproces te stoppen, is immers zo laat genomen dat alle verkiezingsprogramma's al gedrukt waren; ze waren in ieder geval geschreven en goedgekeurd. Dat maakt het wat onduidelijk om dit in de campagne mee te nemen. Natuurlijk kan dat nog wel, maar dit maakt het wat minder praktisch. Dat is eigenlijk een beetje jammer. Daarom kiest de SP ervoor om nu gewoon duidelijk te maken wat we nu vinden. Dit is iets wat in deze raadsperiode naar voren is gekomen; laten we het ook in deze raadsperiode afronden en in de volgende raadsperiode met een goed plan komen voor het eigen beheer van het Ambachts- en Baljuwhuis.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen. Er is veel discussie geweest, ook over de duiding van de beslispunten 1 en 2. Daar hebben wij ook schriftelijke vragen over gesteld. In de commissievergadering is over de duiding van de beslispunten 1 en 2 gezegd dat daarmee vooral een zekere politieke wens tot uiting komt, terwijl de juridische bevoegdheid bij het college ligt. Wij zien de beslispunten 1 en 2 dus als de uiting van een bepaalde politieke wil, waar wij consequent en altijd tegen zijn geweest. Wij gaan daar dus

niet in mee. Wij zullen daartegen stemmen, ook vanwege de door de heer Van der Elst genoemde zaken en het antwoord op zijn vraag: wij voorkomen hiermee dat wij hiermee van de wal in de sloot raken. Wij zijn dus tegen de beslispunten 1 en 2. We zijn ook tegen beslispunt 3. Wij zijn definitief tegen verkoop van het AB-huis en wij willen graag zien dat de publieke functie wordt uitgewerkt in overeenstemming en afstemming met de Voorschotense verenigingen en de erfgoedorganisaties. Daar zijn wij voor. We danken alle fracties voor hun steun voor amendement 155.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik ben een klein beetje verbaasd. Het CDA is inderdaad consistent tegen verkoop van het Ambachts- en Baljuwhuis geweest. Dat klopt, maar is beslispunt 2 niet het geen wensen en bedenkingen hebben tegen het niet verkopen van het Ambachts- en Baljuwhuis? Ik vind het dus een beetje vreemd als u daartegen zou stemmen. Is dat bedoeld als protest tegen de hele procedure? Dit is toch juist wat u altijd voorgesteld heeft, meneer Van Oostrum?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Het punt is dat je ergens een uitspraak over doet waar je altijd tegen bent geweest. Dat voelt heel erg vreemd aan. Wij willen benadrukken dat wij altijd consequent tegen zijn geweest, ook tegen wat er nu gebeurt. Wij zien in het nee-stemmen die consequentie dus bevestigd worden. Het is ons inziens de uiting van iets politieks waar we altijd tegen zijn geweest en tegen zullen blijven.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Mag ik de heer Van Oostrum er dan op wijzen dat we, als iedereen die logica zou volgen, het Ambachts- en Baljuwhuis wél gaan verkopen. Ik snap op zich dat men zich ver wil houden van een heel proces, maar ik denk dat we toch ook moeten handelen naar wat er nu op tafel ligt. Is de heer Van Oostrum dat niet met mij eens?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Meneer Deuzeman, het college is in dezen bevoegd. Daarbij wil ik het laten. Wij zijn ook tegen beslispunt 3.

De heer **Maassen** (SP): Net als de heer Deuzeman wil ik mijn verwondering uitspreken over het standpunt van het CDA, dat zegt: we waren tegen verkoop en daarom stemmen we tegen het stoppen van de verkoop. Ik vind dat heel raar.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik heb eerder, in de commissievergadering, gezegd dat de duiding van de beslispunten 1 en 2 complex en juridisch en politiek troebel is; dat is vanavond ook weer gebleken. Wij zeggen en kiezen voor de lijn dat dit uiting geeft aan een bepaalde politieke wens waar wij altijd tegen zijn geweest. Ten tweede is het college bevoegd. Daar wil ik het bij laten. Dat lijkt me helder genoeg.

De heer **Maassen** (SP): Ik wil de heer Van Oostrum wel tegemoetkomen in het feit dat dit juridisch troebel is, maar politiek gezien is het helemaal niet troebel. Het is heel duidelijk wat hier wordt voorgesteld, namelijk stoppen met de verkoopprocedure, de verkoopprocedure waar u en ik tegen waren. Als u tegen het voorstel bent om te stoppen met verkoop, wilt u dus dat verkoop in stand blijft. Daarmee maakt u dus geen duidelijk punt, maar schopt u de bal gigantisch in uw eigen doel.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik denk het niet, want je kijkt naar de juridische duiding van beslispunt 2. Op basis van artikel 169 van de wet wordt een zienswijze uitgesproken ten aanzien van verkoop en niet ten aanzien van een procedure. Wij vinden de uitleg die hierbij zit, dus ook al niet heel erg elegant. Wij willen het punt maken dat wij altijd tegen zijn geweest en tegen blijven. Dat brengen we op deze manier tot uiting.

De heer **Maassen** (SP): Dan wil ik nog even duidelijk maken dat het CDA wel kan zeggen dat het hiermee tegen verkoop is, maar dat het hiermee het stoppen van verkoop juist onmogelijk maakt.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Wij zijn altijd tegen verkoop geweest. En nogmaals, de bevoegdheid ligt bij het college.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording van onze vragen. Ik vind de uitleg van de wethouder over de wensen- en bedenkingenprocedure en de bevoegdheden van het college bijzonder teleurstellend. Ja, formalistisch is het zo dat het college bevoegd is en bevoegd blijft. Dat klopt inderdaad, maar als je met elkaar een procedure, een soort samenwerking, aangaat - het college vond het ook belangrijk dat de raad zou aangeven wat hij in deze verkoopprocedure wilde - lijkt het mij niet meer dan redelijk dat de raad ook op de hoogte

wordt gehouden van de ontwikkelingen rondom dit proces. Dat doet niets aan de bevoegdheden van het college, maar het houdt ons dan wel op de hoogte. Zoals al eerder door een aantal mensen is aangegeven, hebben wij een deel van de informatie in eerste instantie via de krant vernomen. Dat is bijzonder teleurstellend. Verder wil ik aangeven dat wij amendement 155, zoals gezegd, van harte steunen. Wij staan ook positief tegenover amendement 158.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Een diepe zucht; wat moet ik nou? Op vraag 1 krijg ik geen goed antwoord. Als de wethouder zegt "we besluiten over wat er gebeurd is" en "ik weet het niet meer" en als de wethouder gelijk heeft - laten we dat eens aannemen - dan kan het college vanavond gewoon zeggen: we hebben een fout gemaakt bij het opstellen van die adviesnota, we trekken die terug en we zorgen voor een rectificatie, want we hebben het verkeerd gezien. Als het college dit, zoals ze tot nu toe doet, niet intrekt, staat het dus nog steeds als een feit.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik ben een beetje in de war. We weten allemaal dat dit afgelopen zomer speelde. Dat is een tijd geleden. Ik heb de wethouder duidelijk horen zeggen dat er verschillende mensen aanwezig waren en dat pas laat duidelijk werd dat het precies gezegde relevant was en dat daar verschillende reconstructies van zijn. De heer De Graaf weet toch ook dat het in dat geval soms moeilijk is om te achterhalen wat er precies gezegd is? Ik weet ook niet precies wat de heer De Graaf hier wil impliceren. Ik weet dat onder andere de Partij van de Arbeid vanaf het begin heeft geroepen dat het college heel graag het pand wilde verkopen, maar we mogen nu toch allemaal constateren dat dat in ieder geval niet het geval is? Want het college geeft nu zelf aan dat het pand niet verkocht gaat worden. Dus wat is nou precies de implicatie van de heer De Graaf? De wethouder heeft niet alleen toegegeven dat er iets gezegd is; zij heeft daar ook excuses voor aangeboden. Ik snap niet waar de onduidelijkheid voor de heer De Graaf nu verder nog ligt.

De heer **De Graaf** (PvdA): Het gaat er niet om dat de situatie nu is zoals die op dit moment is. Ik hecht aan zuiverheid in procedures. Het college heeft een uitspraak gedaan in die adviesnota. Die is niet ingetrokken. Ervan uitgaande dat die uitspraak van het college correct is, in het bijzonder de passage waarin de wethouder zei dat ze na de raadsvergadering en nadat alle commotie was afgelopen, zou gaan kijken naar gezamenlijke koop door twee kopers. Dat is zo gedetailleerd dat ik bij mezelf denk: dat zou weleens waar kunnen zijn. Dan denk ik vervolgens bij mezelf: dat had de wethouder dan eigenlijk moeten vertellen toen wij op 7 oktober in de raad met elkaar spraken. Dan raak je aan de informatieplicht. Ik zit nu volstrekt met mijn handen in het haar. Het college heeft A gezegd en de wethouder heeft B gezegd. Wie moet ik in hemelsnaam geloven? Zegt u het maar.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Volgens mij is er gezegd dat na afloop van de verkoopprocedure altijd gesproken kon worden. Ik heb het nog eens nagezocht. Ik zei net al dat ik de notulen van 7 oktober nog eens heb nagekeken. De heer De Graaf hield een gloedvol betoog over alle aanpassingen die nodig waren van het legaat. Hij zei daar zelf ook bij: dan zullen we nog in gesprek moeten met Bayer Vastgoed Beheer. Dit is exact wat de raad van de wethouder heeft gevraagd. Zij heeft niet meer gezegd dan: daarover zullen wij in gesprek moeten gaan. Ik vind het een beetje vreemd dat nu net gedaan wordt alsof het voor de raad een totaal nieuw feit is dat wethouders in gesprek gaan met houders van vastgoed in ons dorp op het moment dat wij daar zelf steeds om gevraagd hebben. Ik denk dat dat ook precies het probleem in deze procedure is, namelijk dat we - zeker wethouders - in een dorp niet kunnen zeggen dat we niet in gesprek gaan met mensen. Of ziet de heer De Graaf dit anders? Wat had de wethouder volgens hem in dat geval moeten zeggen?

De heer **De Graaf** (PvdA): U gaat ervan uit dat wat de wethouder zegt, het juiste is. Dat weet ik niet. Ik wil dat graag geloven, maar ik stel ook iets anders vast. Ik doe hierbij dus de uitnodiging aan de burgemeester om in de tweede termijn uitleg te geven over de situatie, met twee verschillende lezingen.

Ik blijf in het duister tasten. Ik zal me ernstig moeten beraden op de betekenis van deze conclusie, want het blijft een beetje: god zegene de greep wat we gaan doen. Mij is ook niet duidelijk waarom wij dit besluit moeten nemen. Daarmee sluit ik me een beetje aan de heer Van Oostrum. Het betoog van de wethouder was weinig gloedvol en heeft mij niet van het tegendeel kunnen overtuigen. Het is mij nog steeds niet duidelijk.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik reageer eerst op enkele opmerkingen die we net gehoord hebben. Het was "een weinig gloedvol betoog" omdat de wethouder expliciet aangegeven heeft dat ze een groot deel van de zaken niet kan delen. Ik heb er ook wel wat moeite mee dat er

steeds op gedrukt wordt om dat toch te doen; dat gaf de heer Andringa net ook al aan. Het voelt een klein beetje alsof men iemand in een valkuil probeert te lokken. Eerlijk gezegd denk ik ook niet dat dat op dit moment het interessantste punt is. We zullen met de juridische consequenties hiervan moeten leven, zoals dat altijd het geval is in gemeenteland; er kan altijd een claim ingediend worden, welke keuze we ook maken. Ik denk dat op dit moment de vraag voorligt wat we gaan doen met het Ambachts- en Baljuwhuis. We hebben daar zojuist de discussie tussen de heer Andringa en de heer Maassen over gehoord. Ik wil er ook een beetje nadruk op leggen dat het echt van belang is dat we nu met een goed plan komen. De heer Maassen heeft in zijn amendement opgenomen dat het college daarvoor in gesprek moet gaan met de maatschappelijke partijen die daarvoor zijn: verenigingen en organisaties. Ik wil er nog even de nadruk op leggen dat een van de belangrijke elementen in amendement 158 is dat we daarbij als raad ook kaders mee zullen moeten geven. Dat is iets wat wij in het verleden veel te weinig gedaan hebben. Dat zijn onder andere de financiële kaders: wat is mogelijk en wat is niet mogelijk? Ik denk dat het onverstandig is om dit proces nu weer door te zetten door te gaan modderen en met iedereen in gesprek te gaan, want daar gaat weer een even onduidelijk beeld uitkomen als het beeld dat we tot nu toe hebben gehad. Ik ben dus blij dat de heer Andringa amendement 158 in stemming wil brengen; dat zou ik ook zeker willen blijven doen. Ik denk dat het belangrijk is dat we in de komende raadssamenstelling eerst gaan spreken over de kaders - wat willen wij van dit pand en wat hebben daarvoor over? - en dat wij pas op dat moment in gesprek gaan met partijen, want anders hebben we kans dat we weer een jarenlange procedure ingaan en dat deze soap nog langer duurt dan die nu al duurt.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Er zitten nogal wat kanten aan. Waar zeg je nou precies ja of nee tegen? De bijzondere omstandigheid is dat wij ons niet zo druk hoeven te maken over het drukwerk ten aanzien van de campagne en wat daarin wel of niet is opgeschreven over het AB-huis, omdat dit de laatste keer is dat wij in de raad van Voorschoten nog iets mogen laten weten over wat wij vinden van zaken. Wij zijn tegen verkoop. Dat is de pragmatische en simpele insteek die we nu kiezen. Wij zijn tegen alles waarin de optie "verkoop" openblijft. We omarmen graag amendement 157. Amendement 155 hebben we mede-ingediend. Mocht blijken dat amendement 157 niet wordt aangenomen en dat als gevolg daarvan beslispunt 3 niet wordt geherformuleerd - want dat zou je dan moeten doen - dan ziet het er niet naar uit dat we voor het raadsvoorstel gaan stemmen.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. De wethouder zegt "sorry" en vraagt ons met de beslispunten 1 en 2 in eerste instantie te herroepen wat we op 7 oktober met elkaar hebben afgesproken. Maar de wethouder kan Voorschoten Lokaal Sterk niet overtuigen met de antwoorden die zij geeft. Wij zitten vol vragen, maar eigenlijk krijgen wij niet de duidelijke antwoorden die je zou verwachten in deze procedure. Ik begrijp ook wat het CDA zegt. Met beslispunt 1 wil je nog meegaan; daar lossen wij een probleem van het college mee op. Zo voelt het volgens mij voor velen. Dan kan je beslispunt 2 wel doen. Maar als ik dat doe, waar zeg ik dan je tegen? Dat weet ik niet. Misschien zeg ik ja tegen iets wat er nu al ligt, maar dat kan ik niet weten. Dat heb je soms weleens. Dat gaat dan zo. Ik vind het echt een beetje vervelend, maar uiteindelijk is de conclusie, gezien de discussie die gaande is, de door ons ingebrachte punten en de eigenlijk teleurstellende antwoorden van de wethouder, dat ik een motie van afkeuring wil dienen, ook gelet op wat we twee weken geleden hebben meegemaakt. Ik vind de antwoorden niet juist; de communicatie is niet juist. Sorry hiervoor, maar ik vind dat ik dit als raadslid moet doen. Ik kan omhoog kijken en ik kan naar links kijken, maar ik vind dat ik geen handtekening kan zetten onder iets waarvan ik niet weet wat dat betekent. Sorry daarvoor. Ik dien de motie hierbij in. We willen een hoofdelijke stemming over de motie. De motie luidt:

"Motie 240.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 17 februari 2022,

constaterende dat:

1. *de raad op meerdere dossiers maar prominent dat inzake het AB huis niet, onvolledig en/of te laat is geïnformeerd, mede ertoe leidend dat de raad onjuiste beslissingen heeft genomen en bovenal zijnde in strijd met artikel 169, vierde lid, van de Gemeentewet;*
2. *er een aantoonbare fout in de procedure inzake het AB-huis is gemaakt waardoor een schending van de publiekrechtelijke normen van gelijkheid en transparantie heeft plaatsgevonden. Dit is in artikel 3:14 van het Burgerlijk Wetboek verboden;*

3. *er forse financiële overschrijdingen zijn op, en er een nalatig project- en risicomanagement is gebleken van het project Leidseweg Noord;*
4. *bij herhaling de vernieuwende inzichten, actieve inzet en beloofde verbeteringen zijn gebleken noch doorgevoerd;*

spreekt hierbij een motie van afkeuring uit,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Laat ik allereerst, even los van deze motie, een vraag stellen. Ik hoor mevrouw Van Herk zeggen dat ze nu niet weet waar ze over zou stemmen bij beslispunt 2, maar ik denk toch dat dat vrij helder geformuleerd is: het college vraagt of wij wensen en bedenkingen hebben bij het afbreken van de verkoopprocedure. Ik snap niet helemaal waarom daar nou juist de onduidelijkheid ligt. Wat vindt mevrouw Van Herk daar onduidelijk aan?

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): De onduidelijkheid zit in het feit dat we eerst iets herroepen en dat ik daarna weer iets moet ontkrachten. Ik ga hierin een beetje mee met het CDA. Ik zit hier een beetje moeilijk in. Het gaat niet over de beslispunten, maar puur over de procedure die al die tijd is gevolgd. We krijgen eigenlijk geen juiste antwoorden. Het is allemaal vier maanden te laat. Ik vind het vervelend, maar ik vind gewoon dat ik dit als raadslid moet doen. Sorry.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Herk heeft zojuist een mondelinge motie ingediend.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Ik heb de motie verzonden.

De **voorzitter**: U heeft de motie ingediend; dat heeft u zojuist aangegeven. Ik stel voor dat we de motie netjes op schrift zetten, zodat iedereen weet hoe de exacte tekst luidt en daarover een standpunt kan innemen, zodat daar geen onduidelijkheid over bestaat.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik zou graag een schorsing aanvragen, voorzitter.

De **voorzitter**: Dat was ook mijn volgende zin, want ik wil daar uiteraard tijd voor geven met een schorsing. Zullen we tien minuten schorsen?

De heer **De Graaf** (PvdA): Kan dat iets langer, mevrouw de voorzitter? Want ik denk dat dit toch wel wat tijd kost.

De **voorzitter**: Zeker. Mevrouw Van Herk, hoelang wilt u de schorsing hebben?

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Dat maakt voor mij niet uit. Ik heb de motie naar de griffie gestuurd. Op zich kan de motie dus snel gedeeld worden. Het gaat dus alleen om het bekijken van de motie, met het verzoek om er dan hoofdelijk over te stemmen.

De **voorzitter**: De heer De Graaf vraagt om een langere schorsing.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voor mij is het om het even.

De **voorzitter**: Dan stel ik voor dat we een kwartier schorsen, tot 22.00 uur, en dat we dan bekijken wat de stand van zaken is. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: De motie is rondgemaild en ik heb begrepen dat iedereen haar inmiddels in goede orde heeft ontvangen. De heer Maassen heeft voorgesteld om een extra termijn te houden over deze motie. Ik constateer dat de raad het daarmee eens is. Dan beginnen we nu met die extra termijn, waarna we overgaan tot de besluitvorming over alles wat er ligt.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik neem aan dat iedereen wel wat duidelijkheid wil. Om te beginnen: waarom deze motie nu? Waarom komt ineens het onderwerp Leidseweg Noord erbij? Ik heb vooral een vraag over het volgende. Tot mijn grote verbazing is deze motie niet alleen ingediend door mevrouw Van Herk, maar ook door de heer Van den Dool. Dat roept bij mij meteen de

vraag op of deze motie gedragen wordt door de fractie van de VVD. Daar zou ik graag zo snel mogelijk antwoord op willen krijgen.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Ik kan de heer Maassen direct bedienen met een antwoord. Nee, deze motie wordt niet gesteund door de fractie van de VVD. Het is een actie van de heer Van den Dool persoonlijk.

De heer **Maassen** (SP): Dit maakt het allemaal heel ingewikkeld. Staatsrechtelijk bestaan er geen fracties en heeft ieder lid van de gemeenteraad inderdaad zijn eigen afweging te maken bij het indienen van moties. Maar in de praktijk bestaan er natuurlijk wel fracties. Die fracties vormen ook de coalitie. De VVD-fractie, met daarin de heer Van den Dool, is lid van de coalitie. Dit lid van de coalitie dient een motie van afkeuring in tegen een wethouder. Dat is toch wel redelijk zwaarwegend. Hoewel ik van mevrouw Van Meenen hoor dat de motie niet namens de VVD-fractie is ingediend, roept dit wel een vraag op. Dit is de laatste raadsvergadering in deze samenstelling. De coalitie is dus bijna bij de finish. Mijn vraag is eigenlijk of de coalitie is gestruikeld voor de finish of niet. Dat is mij op dit moment namelijk niet duidelijk.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Wat de VVD betreft helemaal niet. U hoeft zich dus geen zorgen te maken, meneer Maassen.

De heer **Andringa** (D66): Meneer Maassen zei dat er een motie van afkeuring ligt tegen een wethouder, maar ik snap niet waartegen er een motie van afkeuring ligt. Normaal gesproken is het dictum van een motie van afkeuring immers: "spreekt zijn afkeuring uit over …". Dan volgt er een persoon, het handelen van een persoon of een situatie. Ik zie hier drie volledig ongerelateerde onderwerpen die bij elkaar in wat overwegingen zijn gegooid en vervolgens een dictum dat niets afkeurt. Volgens mij spreekt deze motie dus afkeuring uit over de smaak van de koffie; het kan alles zijn. Ik ben echt verbaasd over het stukje papier dat ik in de mail heb gekregen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Laat ik me aansluiten bij de heer Andringa. Richting de heer Maassen zeg ik dat ik mevrouw Van Meenen net namens de VVD-fractie heb horen spreken.

De heer **Maassen** (SP): Ik hoorde de heer Andringa zeggen dat de vraag aan mij is gericht. Ik heb daar geen antwoord op. Ik ben namelijk net zo verbaasd als u over de inhoud van deze motie. Misschien moeten de indieners dit maar even toelichten.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Herk, er zijn een aantal vragen aan u als indiener.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Sorry, het laatste zinnetje is veranderd. Er staat nu dat het een motie van afkeuring is tegen de wethouder op dit onderwerp. Ik wil daarbij aangeven, net als in het laatste stukje van mijn betoog, dat dit ook naar aanleiding van twee weken geleden is, toen de antwoorden ook niet helemaal duidelijk zijn geworden. Het had duidelijker geformuleerd moeten worden. Dus daarvoor excuses van mijn zijde.

De **voorzitter**: Even voor de juistheid: u wijzigt nu uw motie.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Nee, ik was één zinnetje vergeten: "een motie van afkeuring in de richting van mevrouw Spil". Het laatste is weggebleven. Ik stuurde het te snel.

De **voorzitter**: Nogmaals de vraag, want ik wil precies weten wat er straks in stemming komt; daarom vraag ik even door. Wijzigt u nu de motie in de laatste zin, zodat die nu luidt: "spreekt hierbij een motie van afkeuring uit tegen wethouder Spil"? Is dat nu de wijziging?

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Ja, dat had er moeten staan. Dat is op basis van vandaag, maar ook op basis van wat er twee weken geleden is gebeurd. Ik vind het gewoon ernstig voor het dorp.

De **voorzitter**: En u dient deze gewijzigde motie in?

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Ja.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Ik zal hier een paar dingen over zeggen. Ten eerste steun ik van harte wat mevrouw Van Meenen namens de VVD-fractie heeft gezegd. Daar sta ik volledig achter; laat daar geen misverstand over zijn. Ik heb hier mijn naam onder gezet. Daarom licht ik de motie ook van mijn kant toe. Ik vind dat de wethouder twee kapitale fouten heeft gemaakt en, zoals in het raadsvoorstel staat, ook wetsovertredingen heeft begaan. Ik wil daar als raadslid niet voor wegkijken. Ik moedig er ook toe aan om hier als raadslid naar te kijken. Op 7 oktober, toen ik een besluit moest nemen, ben ik niet voorgelicht over cruciale informatie. Ik vind dat ik daarom een onjuiste beslissing heb genomen. Dat vertaalt zich een paar maanden later eigenlijk in een inderdaad vrij amateuristisch beeld van wat er gebeurd is. Nogmaals, dat had de wethouder anders moeten doen. Daar spreek ik mijn afkeuring over uit. Een ander onderwerp zoals de Leidseweg Noord staat erbij omdat dat aangeeft dat dit niet de eerste keer is dat wij onjuiste of halve informatie hebben gekregen. Dat dit meerdere keren is voorgekomen, maakt het voor mij ook best pijnlijk. Maar nogmaals, ik trek mij persoonlijk zeer aan wat er op 7 oktober is gebeurd. Ik had in mijn carrière in deze raad nog niet meegemaakt dat ik een onjuist besluit had genomen. Daar kijk ik niet voor weg en daar spreek ik mijn afkeuring over uit.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter, ik heb een punt van orde, als dat mag.

De **voorzitter**: Dat mag zeker.

De heer **Andringa** (D66): Er gebeurt nu iets opmerkelijks. Volgens mij hebben we in de raad de afspraak dat er per fractie één woordvoerder voor een onderwerp is. Ik begrijp dus niet waarom de heer Van den Dool het woord voert over dit onderwerp. Hij is geen woordvoerder. Ik begrijp ook niet van wiens spreektijd zijn woorden afgaan. Ik zou u dus willen vragen om niet meerdere woordvoerders per fractie toe te staan.

De **voorzitter**: Daar heeft u gelijk in: die afspraak hebben wij met elkaar gemaakt. Ik heb het voor nu toegestaan, omdat ik mij kan voorstellen dat als iemands naam onder een motie staat, waarbij de fractievoorzitter van de VVD heeft aangegeven dat de rest van de VVD-fractie tegen de motie zal stemmen en dat de heer Van den Dool ervoor zal stemmen, het goed is als het standpunt van de heer Van den Dool dan kenbaar is. De heer Van den Dool heeft zijn standpunt nu kenbaar gemaakt. Daarmee is het ook klaar.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Wij hebben de motie gelezen en besproken in de fractie. Wij willen reageren op het woord "afkeuring". Dat vinden wij in deze context een zware kwalificatie. Wij kunnen dus instemmen met de motie als daar in plaats van "afkeuring" "treurnis" zou komen te staan.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik vind de tekst van de motie ook niet ideaal. Als er zou staan "spreekt hierbij zijn treurnis uit over het door wethouder Spil gevoerde beleid met betrekking tot de verkoop van het Ambachts- en Baljuwhuis en de informatievoorziening ter zake in de richting van de raad" zou de motie op mijn steun kunnen rekenen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Dit is ook een beetje een reactie op het betoog van mevrouw Van Herk. Zij zegt dat er heel veel onduidelijkheid is, ook twee weken geleden. Ik vermoed dat ze daarmee verwijst naar de financiën rond de Leidseweg Noord. Dan heeft ze geluk: dat is allemaal netjes op papier gezet en er blijken geen verdere overschrijdingen te zijn, in tegenspraak tot wat in de motie staat. Maar eerlijk gezegd vind ik ook dat de eerste kwalificaties in de overwegingen van de motie ontzettend zwaar zijn opgesteld. Daarbij wordt ook volledig voorbijgegaan aan de uitleg die de wethouder zelf gegeven heeft. Zij heeft haar excuses aangeboden voor gemaakte fouten, maar ik denk dat de vraag daarbij ook moet zijn in hoeverre dit verwijtbare fouten zijn. Ik denk dat er één partij is die dit proces willens en wetens gesaboteerd heeft. Dat is Boris Bayer Beheer, dat een bod gedaan heeft waarvan het later wist dat het dat geen gestand kon doen. Ik denk dat wij vooral daarnaar moeten kijken. Ik zal het persoonlijk houden: ik kijk naar het handelen van de wethouder en mijn vraag is of ik het zelf ook zo fout had gedaan onder deze omstandigheden. Daarop is mijn antwoord ja. In dat geval vind ik het bijzonder moeilijk om daar een motie van afkeuring over uit te spreken. En ik benijd de heer Van den Dool, die in zijn hele loopbaan als raadslid kennelijk nog nooit een fout besluit genomen heeft. Het is bewonderenswaardig hoeveel zelfvertrouwen daaruit spreekt.

De **voorzitter**: Aan het eind kom ik terug bij mevrouw Van Herk, omdat er een aantal vragen zijn gesteld en suggesties zijn gedaan over de tekst van de motie.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP speelt in de politiek graag op de bal en niet op de man of, in dit geval, de vrouw; u mag dat spreekwoord genderneutraal opvatten. Wij gaan voor de inhoud en niet voor het afrekenen met personen. Wij vonden het altijd jammer dat er gekozen werd voor verkoop van het Ambachts- en Baljuwhuis. Wij zijn blij dat dat nu stopgezet kan worden. Wij gaan daar niet een wethouder op afrekenen, want wij willen door. Wij willen vooruitkijken en wij gaan vooral voor een goed beleid rondom het Ambachts- en Baljuwhuis en niet voor een afrekenpolitiek. Ik hoorde de heer Van den Dool zeggen dat hij nog nooit een fout besluit had genomen. Ik kan me er nog wel één herinneren die hij genomen heeft, namelijk in 2017, toen hij met z'n hele fractie voor € 1 miljoen de begroting amendeerde. Een week later bleek dat de provincie vond dat we daardoor onder curatele moesten worden gesteld. Maar goed, dat zijn ook oude koeien.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Een lastig verhaal; het lijkt op een soort droste-effect, de ene puinhoop in de andere. Dus waar hebben we het straks over? Ik vind het bedenkelijk. Wij hebben het ook liever over de processen en de inhoud en niet over de personen. Als de wethouder bepaalde antwoorden niet zou willen geven, weten we zeker dat de wethouder zelf mans of vrouws genoeg is om niet te zeggen wat niet gezegd kan worden. Maar het zal duidelijk zijn dat we geprobeerd hebben om concreetheid te krijgen over potentiële schade, afhankelijk van de keuzes die hier voorliggen. Die concreetheid hebben we eerlijk gezegd niet helemaal gekregen.

Het traject tussen de vorige zomer en nu over alleen het AB-huis - ik vind dat we het daarover moeten hebben, niet over de Leidseweg Noord/Zuid - verdient verre, verre van de schoonheidsprijs. Er zijn excuses aangeboden en er is informatie onthouden die we echt hadden moeten hebben. Ik vind ook dat hoe hier vanavond bij monde van de wethouder ten aanzien van de procedure mee omgegaan wordt, geen schoonheidsprijs verdient. Maar als je vervolgens ziet hoe die motie tot stand moet komen, zie je weer een ander droste-effect. Ik vind dat ook een rommeltje. De heer De Graaf had zojuist een tekst die me al een heel stuk meer aansprak. Die tekst is wat genuanceerder en zat wat strakker in elkaar. Een vraag aan de heer De Graaf: is de tekst die hij formuleerde, nou een motie van afkeuring of een motie van treurnis? Ik zou bijna zeggen: kunnen we die per mail krijgen en daar nog een korte schorsing over houden? Dan weten we tenminste waar we straks over stemmen.

De **voorzitter**: Zeker. Daar kom ik straks op, maar ik kom aan het eind uiteraard ook nog bij mevrouw Van Herk als indiener van de motie.

De heer **De Graaf** (PvdA): Dan moet ik die weer helemaal gaan typen. Ik had de volgende tekst: "De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 17 februari 2022 (…) spreekt zijn treurnis uit over het door wethouder Spil gevoerde beleid m.b.t. de verkoop van het Ambachts- en Baljuwhuis en de informatievoorziening ter zake in de richting van de gemeenteraad, en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Zeker omdat dit de laatste vergadering is van deze coalitie, denk ik dat de motie van treurnis van Ad de Graaf van de PvdA keurig netjes is verwoord. We gaan daarin mee. Ik trek mijn motie dus in.

De **voorzitter**: Even resumeren. U trekt dus uw motie van afkeuring, motie 240, in. U gaat mee met de zojuist ingediende mondelinge motie van de heer De Graaf, maar ook daarvoor geldt dat ik de zaken op schrift wil hebben. Dat betekent dat ik weer even ga schorsen, zodat de mondeling aangekondigde motie van treurnis op papier wordt gezet en kan worden rondgemaild, zodat eenieder daarvan kennis kan nemen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik heb daar even tijd voor nodig, want doordat de motie is ingetrokken, zijn ook de constateringen weg. Anders is het straks alleen een dictum en verder niks. Dat vind ik wat armzalig. Ik heb tien minuten nodig om dat te formuleren, als u dat niet erg vindt.

De **voorzitter**: Ik schors de vergadering tot 22.30 uur.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Een kleine update: de tekst van de motie is naar de griffie gemaild; dat is pas zojuist gebeurd. Ik stel daarom voor om iets langer te schorsen, tot 22.40 uur, zodat iedereen de tekst van de motie tot zich kan nemen.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Er komt een nieuwe motie 241. Ik geef eerst de heer De Graaf namens de indieners kort het woord. Daarna kijk ik of anderen hier iets over willen zeggen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. De motie is helder. Het lijkt me dat ze voor zichzelf spreekt. De aangepaste motie, die mede wordt ingediend door de heer Van den Dool, Voorschoten Lokaal Sterk en het CDA, luidt:

"Motie 241.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 17 februari 2022,

constaterende dat:

1. *Er - zoals verwoord in de adviesnota aan de raad - door de wethouder een aantoonbare fout in de procedure inzake het AB-huis is gemaakt waardoor een schending van de publiekrechtelijke normen van gelijkheid en transparantie heeft plaatsgevonden. Dit is in artikel 3:14 van het Burgerlijk Wetboek verboden;*
2. *de raad door de wethouder voorafgaand dan wel tijdens de raadsvergadering van 7 oktober 2021 niet is geïnformeerd over de toezeggingen die zij op 23 september 2021 aan Bayer Beheer heeft gedaan;*
3. *de gemeente hierdoor schade heeft opgelopen;*

spreekt hierbij zijn treurnis uit over het door wethouder Spil gevoerde beleid m.b.t. de verkoop van het AB-huis en de informatievoorziening ter zake naar de raad,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Wat ik over de vorige motie zei, geldt ook voor deze motie. Ik heb nog wel een vraag aan de heer De Graaf. Hij schrijft in de derde overweging dat de gemeente schade heeft geleden. Is het niet enigszins riskant om dat op papier te zetten, omdat dit, mocht er inderdaad een procedure komen, gezien kan worden als een erkentenis van de gemeente dat zij weet dat zij fout zat? Is het verstandig om dat aan te laten nemen door deze raad?

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik denk dat dat niet veel anders is dan de passage bovenaan bladzijde 5 onder "risico's" van het voorstel van het college aan de raad.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Dank aan de heer De Graaf voor het feit dat hij in ieder geval een heldere motie op papier heeft gezet. Ik vind het opvallend dat de heer De Graaf in tien minuten wel kan waar de twee ervaren raadsleden die hier in de wandelgangen al dagen mee bezig zijn, niet in slaagden. Respect, meneer De Graaf, en dank voor de heldere motie. Ik zal haar niet steunen, vooral omdat ik de verwijtbaarheid in de tweede constatering gewoon niet deel. We hebben vorige week in de commissie en in de technische briefing heel helder gehoord dat pas in januari zowel ambtelijk als bestuurlijk duidelijk werd dat er een probleem lag in het voorstel voor het bij de koop betrekken van een tweede partij. Op dat moment heeft het college de raad daar meteen over geïnformeerd. Ik deel die constatering over de verwijtbaarheid daarvan dus gewoon niet. We zullen de motie dus absoluut niet steunen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik kan nog meegaan met de heer Andringa als hij het heeft over het juridische aspect van het een en ander, maar ik kan niet met hem meegaan als het gaat om het politieke aspect. Dat zal hij niet willen toegeven, maar dat zal hij wel met mij delen.

De heer **Andringa** (D66): Ik ben blij dat u meent in mijn hoofd te kunnen kijken. Nee, ik deel dat uiteraard niet met u.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. In de eerste termijn heb ik ingebracht dat we de hele gang van zaken treurigstemmend vinden. Dit is ook een klap op de vuurpijl na wat niet gezegd is op 7 oktober. Treurigstemmend! Dan kom je bij het volgende probleem als een motie van treurnis geformuleerd wordt: als je daar niet mee instemt, vind je het ook niet treurig. Ik heb net gezegd dat ik de gang van zaken wel treurig vind. Ik kan dus eigenlijk geen kant meer op. De fractie van ONS Voorschoten vindt het echt jammer om op deze manier afscheid te moeten nemen van de actieve politiek, maar dat is niet anders. De gang van zaken was treurig. We zullen daar dus ook naar stemmen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik kom even terug op mijn vraag van zojuist. De heer De Graaf zei dat de genoemde passage niet afwijkt. In het raadsvoorstel wordt gesproken over "een risico". Daar wordt hier niet over gesproken. Ik denk dat wij geen nieuwe juridische feiten moeten gaan creëren door onvoorzichtigheid, zeker als de heer De Graaf zijn treurnis uitspreekt over het feit dat dat in het verleden gebeurd zou zijn.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Heel kort, gezien de andere agendapunten. De SP doet niet aan moties van treurnis. Of je keurt het af of je doet niet aan dit soort getuigenismoties. Wij zullen de motie dus niet steunen.

De **voorzitter**: Volgens mij is alles voor dit moment gewisseld. Ik sluit dus de beraadslaging. We gaan over tot de besluitvorming. Ik zag in de chat het ordevoorstel van de heer De Graaf dat hij de motie als eerste in stemming gebracht wil hebben.

De heer **De Graaf** (PvdA): Nee, ik had een vraag aan de griffie, namelijk of de motie na de indiening direct in stemming zou worden gebracht of pas na afloop van de hele tweede termijn. Dat was eigenlijk mijn gedachte. Het was gewoon een vraag.

De **voorzitter**: Dan heb ik u verkeerd begrepen. Ik stel voor dat eerst de drie amendementen in stemming worden gebracht. Daarna komt uiteraard het raadsvoorstel en dan komt motie 240.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter, ik heb mevrouw Van Herk horen vragen om hoofdelijke stemming over onderwerpen.

De **voorzitter**: Zeker.

De heer **Andringa** (D66): Dat hoorde ik u nu niet zeggen; vandaar mijn vraag.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Herk heeft hoofdelijke stemming aangevraagd over de motie. Bij elke motie, elk amendement en het voorstel kunnen stemverklaringen worden ingediend en kan hoofdelijke stemming worden aangevraagd. Ik doe het in alle rust, want ook ik heb wellicht niet meer helemaal helder wie waarvoor is. We beginnen met het meest verstrekkende amendement.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat amendement 157 van de SP en het CDA met 9 tegen 12 stemmen wordt verworpen, waarbij de fracties van het CDA, ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal Sterk, de SP en de PvdA ervoor hebben gestemd.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen over amendement 158.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Zoals al aangegeven zal de SP dit amendement steunen nu ons eigen amendement is verworpen, omdat we dit zien als een verbetering van het collegevoorstel.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat amendement 158 van D66, GroenLinks en de PvdA met 14 tegen 7 stemmen wordt aangenomen, waarbij de fracties van Voorschoten Lokaal Sterk, ONS Voorschoten en het CDA ertegen hebben gestemd.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat amendement 155 van het CDA, D66, GroenLinks, ONS Voorschoten, de SP en de VVD met algemene stemmen wordt aangenomen.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen over het geamendeerde raadsvoorstel.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik vind het geamendeerde raadsvoorstel, evenals het oorspronkelijke raadsvoorstel, dusdanig onduidelijk dat ik niet weet waar ik voor stem als ik ervoor zou stemmen. Ik mag me niet van stemming onthouden. Dus ik stem tegen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer De Graaf.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Het raadsvoorstel doet wat de SP al een hele tijd vraagt, namelijk stoppen met de verkoopprocedure aan de heer Bayer. Aangezien er geen voorschot wordt genomen op een nieuwe verkoopprocedure, zullen wij voor dit voorstel stemmen.

Mevrouw **Van Herk** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Voorschoten Lokaal Sterk sluit zich aan bij de woorden van de PvdA en het CDA.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij hebben onvoldoende zicht op waar we op uit gaan komen en we vinden toch nog dat er een optietje overblijft om te verkopen. We gaan dit dus niet steunen.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat het geamendeerde raadsvoorstel met 13 tegen 8 stemmen wordt aangenomen, waarbij de fracties van de PvdA, het CDA, Voorschoten Lokaal Sterk en ONS Voorschoten ertegen hebben gestemd.

De **voorzitter**: Ik neem aan dat de indieners vasthouden aan hun verzoek om hoofdelijke stemming over de motie 141.

De heer **De Graaf** (PvdA): Ja hoor, prima.

De **voorzitter**: Dan gaan we hoofdelijk stemmen. Ik heb begrepen dat ik in plaats van een balletje uit een ding te halen gewoon met mijn pen op een van de namen op de lijst kan gaan staan. De stemming begint bij de heer 't Lam.

De motie 241 van de PvdA, de heer Van den Dool, Voorschoten Lokaal Sterk en het CDA wordt met een hoofdelijke stemming verworpen met 9 tegen 12 stemmen, waarbij de heer Van Oostrum, mevrouw Persoon, de heren Zeelt, Zoetemelk, Bremmer, Van den Dool, Van der Elst en De Graaf en mevrouw Van Herk ervoor hebben gestemd en de heren 't Lam, Lavrijsen, Lippinkhof en Maassen, mevrouw Van Meenen, de heren Reinke en Van Rixtel, mevrouw Schroot en de heren In 't Veen, Andringa, Bos en Deuzeman ertegen hebben gestemd.

8. Fietsverbod Schoolstraat (raadsregistratienummer Z/21/061434/281787)

De **voorzitter**: Een aantal jaren geleden is een fietsverbod ingesteld in de Schoolstraat .In een verkeersonderzoek in het centrum is onder meer gekeken naar de effecten van dit verbod. Op verzoek van de raad heeft het college een raadsvoorstel hierover neergelegd.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Er ligt een raadsvoorstel Fietsverbod Schoolstraat voor, dat wij niet steunen. Wij dienen amendement 156 in, dat mede wordt ingediend door de fracties van het CDA en de PvdA; dank daarvoor. We hopen uiteraard op steun van andere fracties. Wij begrijpen echt niet waarom er niet naar een compromis wordt gezocht. De Ouderenvereniging geeft duidelijk aan dat het voor veel ouderen belangrijk is om met de fiets bij de winkels te kunnen komen. Waarom doet het college niets met deze oproep? De winkeliers in de Schoolstraat zijn een tweede belangrijke groep belanghebbenden, maar hun is nog steeds niet gevraagd wat ze van het fietsverbod vinden. Er is toegezegd daar alsnog achteraan te gaan. Vervolgens is er nog één keer een belletje geweest met de centrummanager. Dat leverde op dat er voor- en tegenstanders zijn. Wij zijn niet onder de indruk. Het college zegt in het coalitieakkoord rekening te willen houden met uiteenlopende belangen en te willen zoeken naar balans, dus naar een redelijk evenwicht. Het college zegt dat wel, maar doet dat nu niet. In dit voorstel is geen sprake van een compromis. Er wordt rücksichtslos alleen maar één kant opgestuurd. Dit is geen middenweg. ONS Voorschoten zou veel liever een evenwichtigere en daarmee realistischere keuze willen maken, zoals wij in de achterliggende raadsperiode beleidsvoorstellen feitelijk altijd op basis van realisme hebben beoordeeld. Het amendement, dat mede wordt ingediend door het CDA en de PvdA, luidt:

"Amendement 156.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 17 februari 2022, gezien het raadsvoorstel nr. Z/21/061434/281787,

waar in de onderstaande overwegingen en constateringen wordt verwezen naar het rapport 'Verkeersonderzoek centrum Voorschoten' van Sweco, wordt gedoeld op de rapportversie D1 Definitief van 25 juni 2021 en niet de aangepaste versie D2 Definitief van 1 juli 2021.

overwegende dat:

a. *in het rapport van Sweco wordt gesteld (pagina 8) dat de maatregel om in de Schoolstraat een voetgangerszone in te stellen als doel heeft om het fietsen in de winkelstraat te verbieden, waarmee feitelijk wordt aangegeven dat het fietsverbod een doel op zich is en er geen sprake is van een afweging van belangen;*
b. *het besluit m.b.t. deze prioritering van doelstelling op voorhand het kunnen houden van een goede evaluatie van het fietsverbod in de weg staat;*
c. *in het rapport van Sweco (pagina 8) wordt gesteld dat er bij bevraagde partijen onvrede heerst m.b.t. het huidige fietsverbod;*
d. *er voorstanders zijn van het fietsverbod (27%) en tegenstanders: een meerderheid 36% is tegen het fietsverbod;*
e. *in het raadsvoorstel gesteld wordt dat het voorstel een compromis inhoudt maar feitelijk betekent het raadsvoorstel een verlenging van de periodes waarvoor het fietsverbod van kracht is, zodat de formulering 'compromis' niet op haar plaats is;*
f. *in het rapport van Sweco (pagina 18) voorbeelden worden genoemd hoe in 6 andere gemeenten wordt omgegaan met een fietsverbod in het centrum: in Den Haag, Groningen, Amersfoort en Lelystad mag er in de ochtend, of een deel van de ochtend, juist wel gefietst worden in drukke winkelstraten, in Apeldoorn mag dat niet en gaat dat om een coronagerelateerde maatregel i.v.m. afstand houden, in Hilversum geldt een fietsverbod buiten winkeltijden, tijdens winkeltijden 'houdt men rekening met elkaar', waarmee deze 6 voorbeelden precies het tegenovergestelde illustreren van wat nu aan de raad van Voorschoten wordt voorgesteld;*
g. *de belangen van ondernemers die een winkel hebben in de Schoolstraat, in het voorliggende collegevoorstel onvoldoende worden meegewogen;*
h. *het rapport van Sweco een weergave geeft van metingen van aantallen langzaam verkeer (voetgangers en fietsers) in de Schoolstraat en dat deze metingen uitsluitend zijn verricht op de drukkere dagen vrijdag en zaterdag, waarmee geen beeld ontstaat van aantallen bezoekers op de rustige dagen maandag tot en met donderdag, hetgeen een tekortkoming in de onderzoeksuitvoering inhoudt;*
i. *eind september 2020 1.244 handtekeningen aan het college zijn overhandigd, hiervan betreffen 1.217 stuks een verzoek om het fietsverbod te laten vervallen en dat het college deze oproep kennelijk niet betrekt in de overwegingen die ten grondslag liggen aan het voorliggende raadsvoorstel;*
j. *in het rapport van Sweco, pagina 19, wordt gesteld: 'Een van de conclusies uit de flitspeiling is dat er weinig respondenten zijn met een eigen zaak of woning in een van de straten waar de enquête betrekking op heeft. Meer dan 90% woont ergens anders of heeft ergens anders een zaak' en dat in het rapport geen conclusies uit de flitspeiling worden getrokken, maar dat dat in het voorliggende raadsadvies door het college kennelijk wel wordt gedaan;*
k. *in het onderzoek van Sweco (pagina 20) wordt gesteld dat het verkeersonderzoek niet gedetailleerd genoeg is om conclusies te trekken m.b.t. een fietsverbod, maar dat in het voorliggende raadsadvies door het college wel conclusies worden getrokken;*
l. *in het rapport van Sweco, pagina 20, wordt gesteld: 'Nadere analyse moet uitwijzen hoe de 10% bewoners of winkeleigenaren de enquête hebben ingevuld. Op basis van interviews lijkt het erop dat zij hebben aangegeven tegen het fietsverbod te zijn' en dat deze nadere analyse niet heeft plaatsgevonden;*
m. *het college de toezegging heeft gedaan de raad na de technische bijeenkomst van 8 september 2021 te informeren over de vraag of de winkeliers voldoende betrokken zijn bij het onderzoek en met name over het al dan niet fietsen in de Schoolstraat op de rustige dagen (ma.-do.) en dat deze toezegging in het raadsvoorstel wordt afgedaan met de conclusie van een gesprek met de centrummanager: 'Het blijkt dat er ondernemers zijn die vinden dat fietsen altijd moet worden toegestaan, maar er zijn ook ondernemers die vinden dat er*

nooit mag worden gefietst', waarin het college de rechtvaardiging vindt om het fietsverbod uit te breiden;

n. *de ouderenvereniging pleit voor opheffen van het fietsverbod of het aanpassen van de venstertijden: 'De ouderen waren en zijn nog steeds tegen het fietsverbod in de Schoolstraat, met name ook ten aanzien van de venstertijden van het verbod.' Volgens de Ouderenvereniging is het voor ouderen belangrijk om de winkels fietsend te kunnen bereiken omdat lopen met een beladen fiets belastender is dan fietsen met een beladen fiets;*
o. *de Fietsersbond pleit voor opheffen van het fietsverbod Schoolstraat. 'De Fietsersbond is het nooit eens geweest met de beslissing om een fietsverbod in de Schoolstraat in te stellen';*

constaterende dat:

a. *het college in het raadsvoorstel alle overwegingen en belangen die pleiten voor het verruimen van fietsmogelijkheden in de Schoolstraat tijdens winkelopeningstijden, naast zich neerlegt;*
b. *het raadsvoorstel niet op het Sweco-rapport gebaseerd kan zijn omdat in het rapport zelf gesteld wordt dat er ten aanzien van een fietsverbod Schoolstraat geen conclusies uit het rapport kunnen worden getrokken;*
c. *het college zich in de motivatie van het raadsvoorstel beroept op motieven van handhaafbaarheid en homogeniteit in verkeersstromen en dat op geen enkele manier wordt duidelijk gemaakt dat het aspect leefbaarheid hierbij wordt meegewogen;*
d. *het college met dit raadsvoorstel niet met een compromis tussen verschillende belangen komt, terwijl in het coalitieakkoord juist het belang van evenwicht in belangenafweging wordt benadrukt;*

Besluit de beslispunten behorende bij dit raadsvoorstel als volgt te wijzigen:

1. In te stemmen met het instellen van een fietsverbod in de Schoolstraat op vrijdagen en zaterdagen."

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. We hebben in de commissie al geconstateerd dat de meningen over dit onderwerp in het dorp echt al jaren heel erg verdeeld zijn. Ook nu het is ingevoerd, zijn er nog steeds mensen die het fietsverbod in de Schoolstraat niets vinden, maar er zijn ook veel mensen - ouderen, gezinnen, winkeliers - die juist erg ontevreden zouden worden als het fietsen weer toegestaan zou worden. We hebben al gezegd dat de invoering rommelig was. Dat is jammer. We zijn blij dat het nu teruggedraaid wordt met dit raadsvoorstel.

De meerwaarde van de voetgangerszone in de Schoolstraat is nog niet duidelijk geworden. De bedoeling was om daar ruimte te creëren en een aantrekkelijk, bruisend centrum te maken - daar staan we als hele raad achter - waar mensen niet alleen komen om snel even iets te halen maar waar ze ook willen blijven. Natuurlijk is dat ook door corona nog niet helemaal tot uiting gekomen, maar wij denken wel dat het belangrijk is om daarop in te blijven zetten. Dat betekent ook dat we wat ons betreft het fietsverbod in de Schoolstraat niet gaan terugdraaien, want die ruimte moeten we creëren. De heer Van der Elst verwijst naar een compromis. Ja, het zou inderdaad kunnen dat er mensen zijn die extra ondersteuning nodig hebben. Misschien moeten we daarnaar kijken, maar dan meer in het kader van maatschappelijke ondersteuning. Ik denk niet dat het duidelijker wordt als we weer met nieuwe of andere winkeltijden gaan beginnen en met andere verbodstijden gaan komen, bijvoorbeeld op vrijdag en zaterdag niet en op andere momenten wel. Die onduidelijkheid maakt alleen maar dat niemand meer tevreden is. Ik denk niet dat dat een compromis is. Ik denk dat dat gewoon slecht beleid is. Wij zullen het raadsvoorstel dus steunen en het amendement niet.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Voor ons ligt het laatste door ONS Voorschoten opgestelde amendement. Ze hebben er duidelijk heel veel werk van gemaakt. Het is een bijzonder moment. ONS Voorschoten heeft hier twaalf jaar in de gemeenteraad een aardig woordje meegepraat en veel bepaald. In dit geval hebben ze veel tegenwind gehad. Het heeft lang geduurd voordat dit punt op de agenda stond. Als we morgen een wedstrijd tegen de wind in fietsen zouden moeten houden, zou ONS Voorschoten ver komen, gezien de inzet die ze de afgelopen maanden hebben gepleegd om dit punt weer op de agenda te krijgen. Het CDA steunt het amendement van ONS Voorschoten. Als we het idee van een maidenspeech een klein beetje om zouden draaien, zouden

we eigenlijk allemaal dit amendement moeten steunen, want het is het laatste amendement dat door ONS Voorschoten ingediend wordt.

Maar goed, laten we op de inhoud ingaan. Twee dagen in de week is het druk in de Schoolstraat: op vrijdag en op zaterdag. Als je op de andere dagen daar met je fiets loopt, denk je bij jezelf: wat vreemd dat ik naast mijn fiets loop, want ik kan hier makkelijk fietsen. Ik heb het gevraagd aan een aantal mensen in het dorp, ook aan winkeliers en degenen die eerder hun handtekening hebben gezet. Ook zij zeggen dat het op de andere dagen inderdaad rustig genoeg is om er te kunnen fietsen. Er zijn bijna evenveel voorstanders als tegenstanders. In het stuk wordt gesproken over "een compromis"; de heer Van der Elst zei dat ook al. "Compromis" is vreemd als je het over de winkeliers hebt, want degenen die tegen het fietsverbod zijn, krijgen nu aangeboden dat er buiten de winkeltijden gefietst mag worden. Daar hebben zij heel weinig aan. Het compromis zoals voorgesteld in het amendement, is wat ons betreft dus een goed compromis. Het beleid is er niet voor de handhavers maar voor de mensen. Hier helpen we de ouderen mee om op een aantal dagen in de week dicht bij de winkels te kunnen komen en we helpen de winkeliers omdat de mensen die hier nu bezwaar tegen hebben, ook weer naar de winkels toe komen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik noem graag drie punten D66 ziet graag dat de levendigheid en de daghoreca zich na twee jaar pandemiebelemmeringen weer vlot kunnen ontwikkelen zonder fietsverkeer gedurende winkelopeningstijden om terrasjes en activiteiten alle ruimte te bieden, zodat de Schoolstraat op alle dagen van de week aantrekkingskracht heeft of krijgt om er te verblijven en elkaar weer te ontmoeten, zoals de heer Deuzeman al zei.

We begrijpen dat het tijd kost om een gewoonte te veranderen en dat het besluit hinderlijk is voor een groep mensen. Veel mensen zijn er nu ook al aan gewend, zoals in de commissie werd opgemerkt. Als we nu besluiten om de weekdagen weer open te stellen voor fietsers en als we dat over een poos weer gaan veranderen vanwege de terrassen en de ruimte die dan weer nodig is en vanwege de onveilige situaties, worden inwoners horendol. Wij zijn dus graag voor consistent beleid.

Ten derde is het bestemmingsverkeer niet te onderscheiden van doorgaand fietsverkeer. Het aantal snelle fietsers neemt toe, evenals het aantal ouderen in het centrum, omdat onze gemeente nu eenmaal vergrijst. Bijna niemand wil snelle fietsers door onze winkelstraat, of dat nu op een dinsdag of op een zaterdag is. De Schoolstraat is voor velen de kortste route tussen noord en zuid. Doorgaand fietsverkeer zal dus toenemen bij openstelling. Dat creëert onveilige situaties waar niemand op zit te wachten. We hebben veel waardering voor het uitgebreide amendement van ONS Voorschoten. Om bij de woorden van het CDA aan te sluiten: we hebben veel waardering voor hun inbreng in de afgelopen jaren. Maar om de genoemde drie redenen steunt D66 amendement 156 niet en stemt D66 in met het raadsvoorstel. We horen nog wel graag van de wethouder wanneer de fietsenstalling verbeterd gaat worden, zoals de BOA's aangeven.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Ook ik sluit me aan bij de woorden van de heer Zoetemelk en de uitgebreide waardering voor de fractie van ONS Voorschoten voor de vasthoudendheid bij het op de agenda zetten van dit onderwerp. Wij zijn zeker blij met de bijdragen van ONS Voorschoten in de afgelopen jaren in de raad en met hun serieuze aandacht voor het dorp. Wij sluiten ons niet aan bij het amendement dat ze met zoveel moeite in elkaar gestoken hebben, want ook de VVD-fractie gelooft dat met het fietsverbod ruimte wordt gecreëerd om onze economie verder te laten floreren in het centrum en om ons centrum de levendigheid te bieden die het zo verdient. Er wordt gesproken over "een compromis". Het klopt dat er na de winkelsluitingstijden gefietst mag worden, maar niet tijdens de winkelopeningstijden, want dan heb je niet de ruimte die je nodig hebt om meer uitstallingen en meer daghoreca te hebben. Die twee zijn gewoon niet te verenigen. Het klopt dat de vrijdagen en de zaterdagen nu de drukke dagen zijn, maar dat willen wij nou juist uitbreiden. Beperking van het fietsverbod tot die dagen levert dus niet op wat we willen hebben. Kortom, wij stemmen voor het voorstel van het college.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Lokaal vindt het belangrijk dat iedereen de Schoolstraat goed moet kunnen bereiken. Er zijn veel inwoners die even snel met de fiets iets bij de winkels willen halen of die slecht kunnen lopen en de winkels daarom makkelijk per fiets kunnen bereiken. Wij vinden veiligheid en de uitwerking van de Centrumvisie echter ook heel belangrijk. Wij realiseren ons dat er niet of nauwelijks te handhaven valt zonder een fietsverbod tegen groepen jongeren en snelfietsers die de Schoolstraat als doorgaande weg gaan gebruiken. In

de winter levert dit misschien niet zoveel problemen op, maar in de zomer hopen wij voor onze ondernemers eigenlijk dat het ook op een doordeweekse dag te druk is om erdoorheen te fietsen. Dit maakt dat een wisselend beleid niet goed is voor onze inwoners en ondernemers.

We hebben nog wel een aantal vragen en opmerkingen. Voor veel inwoners is het belangrijk dat ze hun fiets aan de hand mee kunnen nemen naar de winkels, zodat ze niet hoeven te sjouwen. Blijft dit geoorloofd? Wij zouden het erg vinden als deze mensen op de bon worden geslingerd. Deze evaluatie liet veel vraagtekens achter. Komt er nog een gedegen onderzoek, jaarrond, zonder coronasluitingen? Verder roepen wij het nieuwe college op om in gesprek te gaan met ouderen over hoe wij ook aan hun wensen tegemoet kunnen komen. Tot slot een opmerking: wij vinden het jammer dat de huidige coalitie het centrum niet als een echte prioriteit heeft gezien en wij hopen dat het toekomstige college hier direct verandering in brengt.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP was altijd voorstander van een fietsverbod in de Schoolstraat. Dat hadden wij ook in ons verkiezingsprogramma van 2018 staan. Wij waren blij dat het werd ingevoerd. Wij zullen daarom het voorstel steunen. Voor de veiligheid in de Schoolstraat van de mensen die het lastig vinden om naar een winkel te komen, is het goed dat er geen fietsers tussen de voetgangers door rijden. Er zijn tussen het Deltaplein en de Albert Heijn maar liefst zeven zijstraten waar je naartoe kan fietsen om je fiets te parkeren en van daaruit naar de winkel te lopen. Wij zullen dit voorstel dus steunen. Het amendement waarin de mooie Hollandse rekenkunde staat dat een meerderheid 36% zou kunnen zijn, zullen wij niet steunen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Er is al heel veel gezegd, ook vorige week. In het amendement zijn de daaraan ten grondslag liggende overwegingen heel helder geformuleerd. Daar heb ik dus weinig aan toe te voegen. Het is wat ons betreft een uitlegbaar en handhaafbaar compromis. Als mede-indiener steunen wij uiteraard het amendement.

Wethouder **Spil**: Voorzitter. Omwille van de tijd zal ik de discussie, die uitgebreid is gevoerd, niet herhalen. Het moge duidelijk zijn dat het college het amendement in ieder geval niet steunt. Ik heb een paar vragen gehoord. Wanneer gaan de fietsenstallingen verbeterd worden? Als er vanavond een besluit is genomen, zullen vervolgens alle in het rapport vermelde verkeersbesluiten genomen worden. Aan de hand daarvan zullen ook zo snel mogelijk alle maatregelen genomen worden.

Mag je met de fiets aan de hand? Dat mag natuurlijk, want dan ben je voetganger. Dus dat kan, dat mag en dat blijft ook zo.

Zoals ik vorige week heb aangegeven, zou ik het volgende college willen aanraden om de evaluatie samen met de ondernemers te doen en inderdaad in ieder geval post-corona, want dat verandert de situatie nogal.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Je kan niet altijd je zin krijgen in het leven. Dat is ook niet zo erg. Dank aan alle fracties voor de warme woorden, voor zover ze die uitgesproken hebben. Het was een genoegen. We gaan later nog afscheid van elkaar nemen. Ik was vanmiddag nog in de Schoolstraat. Er was helemaal niemand, afgezien van een enkele fietser; dat viel me toch op. Wellicht komt er nog een keer een evaluatie. En wie weet wordt er een keer een stukje fietsen toegestaan. Dan moet u nog maar eens aan ONS Voorschoten denken.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik sluit mij alleen nog aan bij de warme woorden aan het adres van de fractie van ONS Voorschoten. Ik heb veel waardering voor de manier waarop zij heel serieus invulling hebben gegeven aan hun raadslidmaatschap.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Ik heb geen tweede termijn, maar ook ik wil ONS Voorschoten hartstikke bedanken voor de goede samenwerking en hun goede inbreng in de afgelopen twaalf jaar.

De **voorzitter**: Er zijn geen vragen meer gesteld aan het college. Ik sluit de beraadslaging en we gaan over tot de besluitvorming.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat amendement 156 van ONS Voorschoten, het CDA en de PvdA met 6 tegen 15 stemmen wordt verworpen, waarbij de fracties van ONS Voorschoten, het CDA en de PvdA ervoor hebben gestemd.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat het voorstel met 16 tegen 5 stemmen wordt aangenomen, waarbij de fracties van ONS Voorschoten en het CDA ertegen hebben gestemd.

9. Zienswijze begroting Stichting VOS (raadsregistratienummer Z/21/060763/285478)

De **voorzitter**: Ik kan niet meer scrollen omdat mijn muis het niet meer doet, maar volgens mij zijn de spreektijden van een aantal fracties bijna op. Ik wil u vragen om daar rekening mee te houden. Het schoolbestuur van basisschool de VOS is ondergebracht in de Stichting Voorschotense Openbare School. In de statuten van deze stichting staat dat de gemeenteraad een zienswijze kan geven over de begroting van de stichting. Deze zienswijze ligt nu ter vaststelling voor.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik wil een amendement indienen. In de begroting van de VOS lazen wij dat zij meer tijdelijke contracten wil gaan gebruiken om in de toekomst mensen makkelijker te kunnen ontslaan als dat nodig is. De onderwijsvakbond AOb heeft een benchmark voor het deel van de lumpsum dat scholen zouden moeten gebruiken voor de salarissen van hun personeel. Die benchmark is 85%. De Vos zit daar met 81% al flink onder en heeft dus relatief enorme bedragen op de bank staan. Wij vinden het dus niet nodig dat deze school ook nog eens met tijdelijke contracten gaat werken om nog minder geld aan onderwijspersoneel uit te geven. Wij dienen daarom een amendement in om dit aan te geven in de zienswijze richting de school. Het amendement, dat mede wordt ingediend door GroenLinks, luidt:

"Amendement 153.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 17 februari 2022, gezien het raadsvoorstel nr. Z/21/060763/285478 d.d. 25 januari 2022,

overwegende dat:

a. *in de begroting van de Stichting Voorschotense Openbare School (VOS) voor het jaar 2022 het volgende staat op pagina 12: 'Daarnaast gaan we als stichting beleid ontwikkelen aangaande flexibele arbeidscontracten waardoor we indien mogelijk makkelijker kunnen snijden in de personeelslasten';*
b. *flexibilisering verzwakt de positie van onderwijspersoneel nog verder, zorgt voor bestaansonzekerheid en druk op gezinnen;*
c. *de activiteiten van het openbaar onderwijs grotendeels gefinancierd worden door de Staat, daarmee een publiek karakter hebben en daardoor een voorbeeldfunctie hebben in het aanbieden van een stabiele werkomgeving en het 'makkelijk snijden in personeelslasten' daar geen plaats in heeft;*

constaterende dat de VOS op dit moment en de laatste jaren minder uitgeeft aan personeel dan de minimaal 85% van de rijksbijdrage die de AOb-norm voorschrijft;

Besluit:

De voorgestelde zienswijze te aan te vullen met de volgende tekst:

De gemeente Voorschoten roept het schoolbestuur op terughoudend te zijn in het inzetten van flexibele arbeidscontracten indien de situatie daar niet expliciet om vraagt,

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Ik zie nu dat uw spreektijd op is.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Omdat het juist in deze tijd van corona voor de onderwijskwaliteit ontzettend belangrijk is dat scholen een goede flexibele schil kunnen organiseren, steunen wij het amendement van de SP niet.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. De afgelopen vier jaar kregen wij begrotingen met een tekort en veelal jaarrekeningen met een positief saldo. Dat overkomt de gemeente ook en we weten hoe we daarmee omgaan. In die zin zouden we als gemeente niet hoeven op te roepen tot het indienen van een sluitende begroting. Met de zienswijze zoals die er nu ligt, zijn we het echter wel eens. Er is een reserve van € 1 miljoen plus, maar we leven in een financieel onzekere tijd. Die reserve zou zomaar kunnen wegvloeien door de noodzaak van het aanbrengen van voorzieningen om frisse lokalen te krijgen en door het betalen van de energierekening. Ventileren betekent in de meeste gevallen immers ook hogere stookkosten. Wij zijn dus voor de zienswijze zoals die er ligt.

Wat amendement 153 betreft: net als de indieners vinden wij dat je terughoudend moet zijn met het inzetten op flexibele arbeidscontracten of dat je die misschien wel moet tegengaan. Zeker in een tijd van personeelsschaarste zou je zomaar in je eigen voet kunnen schieten. Dat is niet verstandig. We moeten nu echter beoordelen of de continuïteit van het openbaar onderwijs in Voorschoten gewaarborgd is. Dat is nu aan de orde. Aan die continuïteit twijfelen we niet. Met dit amendement gaan we naar onze mening op de stoel van het schoolbestuur zitten. Dat moeten we niet doen. Daarom steunen we dit amendement niet.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Wij kunnen de begroting steunen. Het door de SP ingediende amendement vinden wij zo sympathiek dat wij het mede hebben ondertekend. Dat zullen wij derhalve steunen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Wij steunen het raadsvoorstel en de begroting van de VOS, zoals die voorliggen. Wij sluiten ons aan bij de woorden van de heer Zeelt over het amendement. Het schoolbestuur is soeverein en autonoom. Wij vinden het dus niet passen om daar als raad wijzigingen in aan te brengen door middel van een amendement.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik ben het eens met alle sprekers die zeggen dat de gemeente niet in de verantwoordelijkheid van een schoolbestuur moet treden, maar kijkend naar de onschuldige en terughoudende formulering van het dictum, kan ik me eigenlijk niet voorstellen dat iemand daartegen is. Er wordt gewoon gezegd dat wij als raad het schoolbestuur verzoeken om terughoudend te zijn in het inzetten van flexibele arbeidscontracten indien de situatie daar niet expliciet om vraagt. Volgens mij ga je dan niet echt op de stoel van het schoolbestuur zitten. Je geeft alleen aan: jongens, wees daar een beetje terughoudend in en neem je maatschappelijke verantwoordelijkheid. Ik kan me niet voorstellen waarom iemand daartegen zou zijn. Wij stemmen dus volmondig voor dit uitermate verstandige amendement.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Wij zijn voor het ingediende raadsvoorstel. Wat het amendement betreft: ik hoorde de heer Maassen vanavond nog zeggen dat hij tegen getuigenismoties is; dan kan ik me ook voorstellen dat hij tegen getuigenisamendementen is. Zo zien wij dit amendement. Ook na het gloedvolle betoog van de heer De Graaf, die zich niet kan voorstellen dat iemand hiertegen is, zijn wij hiertegen, omdat wij dit soort amendementen niet steunen.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Wij zijn voor dit raadsvoorstel en tegen het amendement.

Wethouder **Spil**: Voorzitter. Zonder een waardeoordeel over het amendement van de SP te geven, wil ik wel zeggen dat wij intussen contact hebben opgenomen met de VOS. Zij geeft aan dat zij in 2023 inderdaad 82% van de kosten gebruikt voor personele lasten. In 2022 is dat 87%, in 2024 gaat het 88% worden en in 2025 gaat het 88% worden. Dat geef ik even mee om dit een beetje in perspectief te plaatsen. Verder laat ik het aan u als raad om een besluit te nemen.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik wil mijn kans toch nog even pakken. Dank aan de wethouder voor de aanvulling, die ik zeer waardevol vind. Naar de toekomst toe: regeren is voor-

uitzien; natuurlijk moet ook de gemeenteraad dat doen. Als je vindt dat flexibele contracten moeten worden vermeden, laten we dat dan ook meenemen in de gedachtewisseling met onze gesubsidieerde instellingen. Dan trek je tenminste een lijn als gemeente. Dan zou ik het logischer vinden.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik weet dat mijn spreektijd op is, maar ik word aangesproken.

De **voorzitter**: Heel kort, meneer Maassen.

De heer **Maassen** (SP): Ik ben het daarmee eens, meneer Zeelt. Dat zouden we ook moeten doen.

De **voorzitter**: Ik sluit de beraadslaging en we gaan over tot de besluitvorming.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat amendement 153 van de SP en GroenLinks met 6 tegen 15 stemmen wordt verworpen, waarbij de fracties van de SP, GroenLinks en de PvdA ervoor hebben gestemd.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat het voorstel met algemene stemmen wordt aangenomen.

10. Onderzoeksrapport Rekenkamercommissie (RKC) onderwijshuisvesting (raadsregistratienummer Z/21/058877/289440)

De **voorzitter**: De Rekenkamercommissie heeft een rapport over onderwijshuisvesting opgeleverd. Het is aan de gemeenteraad om een besluit te nemen over de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie. Het advies is besproken in de commissievergadering van 10 februari. Bij de stukken zit een raadsvoorstel met het advies van de commissie.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Het dossier onderwijshuisvesting kent in Voorschoten best een roerig verleden. Begin 2020 zijn we gestart met een Integraal Huisvestingsplan, waarin staat dat we de komende jaren nieuwbouw nodig hebben voor drie scholen: de Fortgensschool, de Nutsschool en de Emmausschool. Met de uitvoering van het plan ging het echter minder goed, toen in afwijking van het kader niet de benodigde € 3 miljoen voor de nieuwbouw van de Fortgensschool werd gereserveerd, maar slechts € 1,5 miljoen. De andere € 1,5 miljoen moet worden gevonden in alternatieve kostendragers en goedkopere bouwuitvoering. Alternatieve kostendragers zijn nooit gevonden en het onderzoek naar goedkopere bouwvormen is nooit afgerond. De in maart 2020 aangekondigde actualisatie van de Verordening Huisvesting is maar liefst vier keer uitgesteld. Het is ons onduidelijk wanneer dat voorstel alsnog naar de raad komt. De CDA-fractie heeft zich in de afgelopen periode stevig ingespannen op dit dossier. Meerdere malen hebben we vragen gesteld en moties en amendementen ingediend, soms met succes, soms werden ze niet aangenomen. Blij en dankbaar zijn we met de steun voor ons voorstel om € 1,5 miljoen bij te dragen voor de Fortgensschool bij de begrotingsbehandeling 2022, in november vorig jaar. Ruim 200 kinderen hebben daarmee perspectief op een nieuwe school. Dat doet ons deugd en dat brengt ons vreugde.

De CDA-fractie ziet in het RKC-rapport de zorgen en grote uitdagingen op het belangrijke domein van onderwijshuisvesting bevestigd. We erkennen de aanbevelingen van de RKC en steunen het voorstel van het college of eigenlijk van de griffie en de raad om deze te betrekken bij de Kadernota 2023. We willen het college echter ook vragen om het RKC-rapport en de daarin opgenomen aanbevelingen te betrekken bij de evaluatie van het IHP, die volgens mij dit jaar al gaat plaatsvinden, in 2022. Om de grote financiële uitdagingen op het gebied van onderwijshuisvesting in de komende jaren het hoofd te bieden, stellen wij met andere fracties voor om in de begroting voor 2023 een reserve in te stellen waaruit in de toekomst de kapitaallasten voor de nieuwbouw van de andere scholen kunnen worden gedekt. Dat is amendement 154. Bij de Kadernota kunnen we dan vervolgens als raad besluiten welk bedrag we jaarlijks in die reserve stoppen. We hopen natuurlijk dat een nieuw college dit mooi invult. We krijgen in de algemene uitkering € 1 miljoen per jaar binnen. We hopen dus dat een nieuw college een goed voorstel doet om die reserve te voeden. Het amendement, dat mede wordt ingediend door GroenLinks, D66, de PvdA, Voorschoten Lokaal Sterk en ONS Voorschoten, luidt:

"Amendement 154.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 17 februari 2022, gezien het raadsvoorstel nr. Z/21/058877/289440,

overwegende dat uit het door de raad vastgestelde IHP blijkt dat in de komende jaren vervangende huisvesting voor drie scholen noodzakelijk is;

constaterende dat:

a. *de gemeente Voorschoten een wettelijke zorgplicht heeft voor onderwijshuisvesting;*
b. *de gemeente Voorschoten voor de uitvoering van deze zorgplicht op jaarbasis circa 1 miljoen euro in de algemene uitkering ontvangt (zie blz. 57 van het RKC-rapport over onderzoek naar beleid en investeringen omtrent scholenbouw);*
c. *de raad op 14 mei 2020 én ook op basis van raadpleegbrief 5 d.d. 20 januari 2022 (aangaande de toepassing van amendement 144) heeft besloten dat de scholenbouw in Voorschoten een apart traject volgt;*

van mening dat;

a. *(Niet geoormerkte) middelen voor onderwijshuisvesting nu voor andere taken kunnen worden ingezet hetgeen de uitvoering van de zorgplicht ten aanzien van onderwijshuisvesting onder druk zet;*
b. *de gemeentelijke zorgplicht ten aanzien van de onderwijshuisvesting met zich meebrengt dat voor vervangende nieuwbouw een reserve in de begroting zou moeten worden opgenomen zodat aan de zorgplicht adequaat uitvoering kan worden gegeven;*
c. *de uitvoering van de gemeentelijke zorgplicht ten aanzien van onderwijshuisvesting niet afhankelijk zou moeten zijn van zogenaamde alternatieve kostendragers;*

Besluit:

in het voorgestelde besluit onder nummer nr. Z/21/058877/289440 de volgende beslispunten toe te voegen:

1. *in de begroting 2023 en verder een reserve onderwijshuisvesting in te stellen waaruit de kapitaallasten voor nieuwbouw kunnen worden gedekt;*
2. *bij de Kadernota 2023 een besluit te nemen over de (omvang van de) voeding van de reserve onderwijshuisvesting."*

We steunen motie 238 van raadslid 't Lam, omdat die in het verlengde ligt van onze eerdere voorstellen ten aanzien van de Fortgensschool.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. We hebben in de commissie een goede discussie gehad over het onderzoeksrapport van de RKC. Het uitvloeisel daarvan is het raadsvoorstel dat hier ligt. Daar kunnen wij ons goed in vinden. De aanbevelingen van de RKC zullen we gaan wegen en meenemen bij de besluitvorming over de Kadernota 2023.

Het zojuist door de heer Van Oostrum ingediende amendement 154 van het CDA sluit ook aan op het maken van keuzes ten tijde van de Kadernota. We hebben dat amendement medeondertekend en we zullen het uiteraard steunen.

Aanvullend op het raadsvoorstel hebben wij een motie opgesteld om ambtelijke capaciteit met kennis van vastgoed en scholen voor de nieuwbouw van de Fortgensschool in te kunnen zetten en op die manier daar ook gewoon voortgang in te kunnen houden. Deze motie is medeondertekend door het CDA en D66. Ik dien motie 238 bij dezen in. De motie luidt:

"Motie 238.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 17 februari 2022,

constaterende dat:

a. *de gemeente zich gecommitteerd heeft aan de nieuwbouw van de Fortgensschool;*

b. *toereikende ondersteuning bij de nieuwbouw van een school een wettelijke taak is van de gemeente;*

overwegende dat:

c. *de ambtelijke ondersteuning met kennis van zowel vastgoed als scholen ontbreekt bij de gemeente Voorschoten;*
d. *extra ambtelijke capaciteit met kennis van vastgoed en scholen noodzakelijk is om het traject van de nieuwbouw van de Fortgensschool kwalitatief en binnen de afgesproken termijn te realiseren;*

verzoekt het college bij de Voorjaarsnota 2022 met een voorstel te komen om tijdelijke ambtelijke ondersteuning, met kennis van zowel vastgoed als scholen, te realiseren voor de nieuwbouw van de Fortgensschool,

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. De VVD kan zich goed vinden in het raadsvoorstel om de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie te betrekken bij de behandeling van de Kadernota. Wij kunnen ons niet vinden in amendement 154, omdat dat feitelijk vooruitloopt op de keuzes die we bij de Kadernota moeten maken. Als we nu al gaan besluiten om reserveringen in te stellen voor de bouw van scholen, onttrekken we dat geld aan de keuzes die we kunnen maken voor andere investeringen die we willen doen in ons dorp. Dit lijkt ons nu niet het moment daarvoor.

Motie 238 over het inhuren van ambtelijke capaciteit vind ik eerlijk gezegd verrassend bij dit onderwerp. Het heeft in de verte misschien iets te maken met het Rekenkamerrapport, maar de link is wat mij betreft bijzonder zwak. Ik begrijp dat partijen denken dat het noodzakelijk is dat er extra ambtelijke capaciteit komt, maar dat lijkt mij een financieel besluit. Dat moeten wij nu niet nemen. Wij zijn dus tegen deze motie.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Wij hebben al eerder, bij de Kadernota 2021, samen met het CDA en Voorschoten Lokaal Sterk datgene voorgesteld wat nu in amendement 154 staat. Daar zijn wij dus voor. Motie 231 vind ik een beetje gek, omdat de raad daarmee naar mijn mening op de stoel van primair de gemeentesecretaris gaat zitten. Het is zijn verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor een goede ambtelijke ondersteuning als je eenmaal hebt besloten dat er iets moet gebeuren. Als daarvoor specifieke arrangementen nodig zijn, behoort het initiatief daartoe bij de gemeentesecretaris te liggen. Als dit soort dingen al zouden moeten gebeuren, betrek ze dan in hemelsnaam bij de hele discussie die nog gevoerd moet gaan worden over het Projectbureau Huisvesting. Dat geldt voor woningbouw en eigenlijk ook voor het eerdere besluit in het kader van de discussie over het AB-huis over het bezien van de mogelijkheden die het Rijk biedt op het punt van de procedures bij de verkoop van vastgoed. Doe dat alsjeblieft niet allemaal apart van elkaar, maar breng dat samen in één integraal onderdeel. Dat is geen motie of iets dergelijks. Het is in ieder geval een suggestie die ik toch mee zou willen geven aan de verantwoordelijken hiervoor.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Dank aan de griffie voor het opstellen van het raadsvoorstel, dat zij prima heeft verwoord. Wat amendement 154 betreft: het is erg belangrijk om schoolgebouwen te hebben die goed zijn en die voldoen aan alle eisen. Dat kost gewoon heel veel geld. We vinden het op zich een goede gedachte om een reserve onderwijshuisvesting in te stellen; dat hebben we ook in de commissie aangegeven. Maar we realiseren ons terdege - we hebben vier jaar lang gezegd "realisme is de toon" en ik denk dat dat ook voor de komende jaren geldt - dat het instellen van een reserve een enorme impact kan hebben op de begroting. Wat wel kan en wat niet kan, zal bij die Kadernota blijken. In de richting van mevrouw Van Meenen: ook een reserve van € 100 is een reserve en dan heb je nog heel veel geld over. Maar dat is een geintje; dat moet kunnen. Het amendement hebben we wel graag mede-ingediend.

Wat de motie betreft: de opmerking van de heer De Graaf is interessant. Hij heeft gelijk en hij heeft misschien geen gelijk, maar wij zien deze motie eigenlijk als steun in de rug voor de gemeentesecretaris. We hebben in de commissie aangegeven dat het hebben van een goede medewerker onderwijshuisvesting heel erg belangrijk is. Die kan zijn geld echt terugverdienen, maar ze zijn

heel moeilijk te vinden. Als hij er niet is, huur hem dan in. Doe het gewoon; de financiële consequenties daarvan zien we dan wel. Het is het geld waard. Mocht het niet direct bij de gemeente zelf kunnen, ga dan maar shoppen in de regio; dat vinden wij ook prima. Wij zijn voor deze motie.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Ik begrijp ergens de bezwaren van mevrouw Van Meenen wel, vooral over de timing van de besluitvorming. Ik denk dat we in de volgende raad ook echt met elkaar moeten praten over hoe we omgaan met Rekenkamercommissieadviezen, want ik denk dat we deze hele lijst van aanbevelingen veel beter bij de gesprekken over het Integraal Huisvestingsplan hadden kunnen bespreken dan nu als een soort los raadsvoorstel, waar je eigenlijk niks mee kan, omdat er geen beleidsvraagstuk voorligt. Omdat wij de aanbevelingen uit het rapport maar ook de suggestie van het CDA over een reserve onderwijshuisvesting en de motie van GroenLinks over de ambtelijke capaciteit wel steunen - er moeten voldoende middelen zijn voor onderwijshuisvesting en we hebben ook ambtelijke capaciteit nodig om dat te realiseren - zullen we zowel amendement 154 en motie 238 als het raadsvoorstel steunen.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Elk jaar krijgen we geld in het Gemeentefonds voor onderhoud en nieuwbouw voor scholen. Helaas heeft het college besloten om dit voor andere doeleinden te gebruiken. Nu wij op korte termijn drie nieuwe scholen moeten bouwen, komen wij financieel dus in de knoop. Vragen zijn gesteld, moties en amendementen zijn ingediend. De collegepartijen hielden de rijen gesloten en waren ervan overtuigd dat wethouder Spil een school kon neerzetten voor € 1,5 miljoen. Toen was er de begrotingsraad, met gelukkig een amendement van de heer Van Oostrum. Dankzij het RKC-rapport heeft ook de coalitie gezien dat het niet langer zo kon, maar de echte onderwijspartij is toch wel het CDA gebleken, voor deze periode. Onze complimenten voor uw doorzettingsvermogen, meneer Van Oostrum. Wij stemmen in met het raadsvoorstel. Laten wij met de raad kijken hoe wij binnen het IHP het rapport kunnen overnemen, met wellicht een vervroegde herziening van het IHP. Wij stemmen dus mee met amendement 154 en wij zijn ook voor motie 238.

De **voorzitter**: Meneer Maassen, u heeft geen spreektijd meer. We gaan dus naar de wethouder. Het is een voorstel van de raad, maar wellicht kunt u iets zeggen over de motie en wellicht kan de wethouder van Financiën iets zeggen over het amendement.

Wethouder **Spil**: Voorzitter. Ik wil het graag bij de raad laten. De RKC gaat inderdaad naar de raad, maar ik wil mijn collega Marcel Cramwinckel wel graag de gelegenheid geven om iets te zeggen over de financiën.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Ik wil een paar kanttekeningen maken bij het voorliggende amendement, eigenlijk in het verlengde van de discussie van twee jaar geleden. Die kanttekeningen hebben te maken met de systematiek van de begroting. Het komt erop neer dat structurele taken structureel gedekt moeten worden. Zoals mevrouw Persoon al terecht aangaf, krijgen wij structureel geld uit het Gemeentefonds. Dat is bedoeld om jaar op jaar de uitgaven en de investeringen voor onderwijs te dekken. Wij hebben ook de voorschriften van de commissie BBV erop nageslagen. Zoals u weet, heeft die commissie ons ook aangespoord om rondom de afschrijvingstermijnen onze koers te verleggen. Die commissie zegt dat je je investeringen in materiële vaste activa - scholen zijn zoiets - eigenlijk gewoon uit je lopende begroting moet halen. Dat is de hoofdregel. Vanuit die optiek zijn wij er dus niet zo'n voorstander dat u potjes gaat zitten vormen. Ik wil u ook nog een ander aspect voorhouden. Als u een bestemmingsreserve aanlegt, gaat dat weer ten koste van de algemene reserve. Dat is natuurlijk een beleidsafweging, maar dat betekent dat ook onze solvabiliteit wat ongunstiger zal uitpakken. Dat moet u zich wel realiseren als u dit doet. Ten slotte heeft de RKC bepleit om de VNG-normen te volgen, maar zegt zij niet hoe dat begrotingstechnisch precies moet worden uitgevoerd. Dat zijn allemaal overwegingen om te zeggen: we maken geen bestemmingsreserve. Vanuit die optiek zou ik het dus ontraden.

Niettemin moet ik als wethouder ook erkennen dat u wel wat ruimte heeft om een bestemmingsreserve kapitaallasten in te stellen. Dat zou kunnen, maar die bestemmingsreserve moet dan wel aan een aantal technische eisen voldoen. De omvang moet bijvoorbeeld voldoende groot zijn om alle toekomstige kapitaallasten eruit te dekken. Als je daar één school uit dekt, is dat dus niet bedoeld om er € 1 miljoen in te storten. Dan moet je daar het hele bedrag van je investering in storten. Dat is dan € 3 miljoen of meer. Ik geef die afweging gewoon aan u mee. Wij zouden als college zeggen dat wij het niet zouden doen, maar uiteindelijk bent u in begrotingszaken de baas. Maar het leek

mij als wethouder van Financiën wel belangrijk om u op de consequenties van dit besluit te wijzen. Daarom zouden we het ontraden om dit amendement zo over te nemen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik dank de wethouder voor zijn betoog. Het probleem begint als u niet het volledige bedrag ten laste gaat brengen voor de exploitatie maar halve bedragen. Uw verhaal is in die zin navolgbaar als u de volledige bedragen zou opnemen in de begroting. Dat heeft u nagelaten. Dat is één. U neemt dus niet de volledige raming op, maar slechts € 1,5 miljoen. Het tweede punt is dat in alle gemeenten om de gemeente Voorschoten heen gewoon een reserve kapitaallasten onderwijshuisvesting wordt toegepast, met succes. Ik snap uw punt dus niet heel goed.

Wethouder **Cramwinckel**: Dat was bij die afschrijvingstermijnen ook zo. Ook op dat punt waren er andere gemeenten die het zo deden. Toch zijn we teruggefloten. In dit geval ligt het iets anders, want u kunt zo'n reserve formeel wel instellen, zoals ik net heb aangegeven. Het is meer een beleidsafweging. En het gaat er natuurlijk om wat we naar de toekomst doen. Als u als raad wilt dat er € 3 miljoen per jaar wordt vrijgemaakt op die exploitatie, wordt dat gewoon de norm. Dat is de discussie die mevrouw Van Meenen aanstipte: die afweging ligt bij u. Het heeft dus niet te maken met wat we in het verleden na zouden hebben gelaten. Het gaat er vooral om hoe u het in de toekomst wil gaan organiseren.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik zou daar nog aan willen toevoegen dat we bij de begroting € 3 miljoen hebben gereserveerd voor een MFA. Dat is hetzelfde beginsel en daar was u niet tegen.

Wethouder **Cramwinckel**: Maar dat was een niet-verplichte taak. Die tegenwerping had ik verwacht, maar dat is een niet-verplichte taak. Onderwijs is een wettelijk verplichte taak, waarvoor het Gemeentefonds ook een uitkeringscomponent kent.

De **voorzitter**: Ik denk dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Ik constateer dat ik dat juist heb ingeschat. Ik sluit de beraadslaging. We gaan over tot de stemming. Ik hoop dat de heer Maassen een stemverklaring wil afleggen, zodat ik zijn stem kan meenemen in de besluitvorming.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP stemt voor het amendement.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat amendement 154 van het CDA, GroenLinks, D66, de PvdA, Voorschoten Lokaal Sterk en ONS Voorschoten met 16 tegen 5 stemmen wordt aangenomen, waarbij de fractie van de VVD ertegen heeft gestemd.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat het geamendeerde voorstel met algemene stemmen wordt aangenomen.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen over motie 238.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP is voorzichtig met het uitbreiden van de ambtelijke capaciteit. Zeker als in de motie de suggestie wordt gewekt - hoewel het er niet letterlijk staat - dat het om externe inhuur gaat, zijn we daar heel terughoudend in. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat motie 238 van het GroenLinks, het CDA en D66 met 14 tegen 7 stemmen wordt aangenomen, waarbij de fracties van de VVD, de PvdA en de SP ertegen hebben gestemd.

11. Toezicht en handhaving van energiebesparingsplicht bij bedrijven en instellingen

De **voorzitter**: Eind 2020 heeft de raad het advies van de Rekenkamercommissie over een energiebesparingsplicht besproken. Het college is gevraagd om de raad te informeren over de consequenties van het overnemen van de aanbevelingen. Met een informatiebrief geeft het college de gevraagde informatie. Het is nu aan de raad om een besluit over de aanbevelingen te nemen. De commissiebehandeling leverde geen eenduidig advies aan de raad op over de aanbevelingen. Het raadsvoorstel is toegevoegd. Hierin wordt voorgesteld de aanbevelingen over te nemen.

De heer **Bos** (GroenLinks): Voorzitter. In de commissievergadering hadden we heel weinig tijd om dit goed te bespreken. Daarom is er geen advies uitgekomen. Ook nu in de raadsvergadering hebben we eigenlijk alweer bijna geen tijd meer.

De **voorzitter**: Een minuutje heeft u nog.

De heer **Bos** (GroenLinks): Ja, terwijl dit toch echt een belangrijk onderwerp betreft. Energiebesparing is onderdeel van de energietransitie en het is belangrijk dat dit goed uitgevoerd wordt. Ook bij de afhandeling van dit RKC-rapport loopt het proces moeizaam; de heer Andringa zei dat ook al in het kader van het vorige onderwerp. Ik denk dat het voor een volgende raad goed is om eens goed te kijken hoe we met RKC-rapporten omgaan en hoe die procedure en die afhandeling gaan plaatsvinden. Het beslispunt in het raadsvoorstel vinden wij eigenlijk te beperkt. Amendement 159 dat de VVD naar ik aanneem gaat indienen en dat uitspreekt om de aanbevelingen over te nemen, maar daarover ook verder in overleg te gaan met de Omgevingsdienst, zullen wij steunen.

De motie van het CDA moet ook nog ingediend worden. Wij vinden het sympathiek dat daar een signaal van uitgaat dat de raad dit een belangrijk punt vindt. We hebben alleen wel het idee dat de bedrijven hiervan al op de hoogte zijn en dat de informatieplicht en de energiebesparingsplicht bekende zaken zijn. Hierop wachten wij dus nog even de reactie van het college af en ook hoe andere partijen zich hierover uitspreken.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. We hebben nog voldoende energie, al is het laat. Ik kan mij grotendeels aansluiten bij de opmerkingen van Joop Bos, de vorige spreker. Ik zal uiteraard nog iets zeggen over de motie. Het is een waardevol rapport met nuttige analyses en waardevolle aanbevelingen. Het is gewoon heel goed. Het valt ook op dat alle bestuurders waarmee de opstellers van het RKC-rapport gesproken hebben, die stimulerende rol van de overheid benadrukken, evenals de insteek om bedrijven te stimuleren om zelf met energiebesparing aan de slag te gaan. Dat is gewoon heel goed. In het rapport blijkt eigenlijk ook dat uit het onderzoek niet is gebleken dat een van de gemeenteraden de afgelopen jaren moties heeft ingediend of raadsvragen gesteld heeft over de verplichting tot energiebesparing bij bedrijven. Dat is eigenlijk heel opmerkelijk. Dat staat op bladzij 16 van het 31 pagina's tellende rapport. Mijn collega Patricia Kortekaas heeft vorige week in de gecombineerde commissievergadering de suggestie gedaan om het initiatief te nemen om namens de raad - het is heel belangrijk om dat te onderstrepen: namens de gemeenteraad - een brief te sturen aan vastgoedeigenaren en eigenaren van bedrijfsverzamelpanden en bedrijfspanden die zowel op de energiebesparings- en informatieplicht als op de subsidiemogelijkheden wijst, inclusief een oproep van de raad om hun panden zo veel mogelijk te verduurzamen, omdat we gezamenlijk de verantwoordelijkheid hebben om de klimaatdoelen te behalen. We hebben samen met D66 deze motie opgesteld. Ik wil GroenLinks er nog op wijzen dat het belangrijk is dat er namens de raad een keer een brief uitgaat naar alle eigenaren van panden en bedrijfspanden. Dat is gewoon een apart signaal op zichzelf. De motie, die mede wordt ingediend door D66, luidt:

"Motie 239.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 17 februari 2022, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Voorschoten 2 soorten bedrijfspanden kent, zowel panden in eigendom als panden die verhuurd zijn;

overwegende dat:

a. *een energiebesparingplicht een substantiële bijdrage levert aan de klimaatdoelen/minder CO_2-uitstoot en leidt tot structurele kostenbesparingen;*
b. *de huidige forse stijging van energiekosten het nemen van energiebesparende maatregelen extra motiveert;*
c. *maatregelen in het kader van de energiebesparingsplicht een terugverdientijd kennen van 5 jaar;*
d. *de Omgevingsdienst geen volledig beeld heeft van de bedrijven en instellingen waarop de energiebesparingsplicht van toepassing is. (bevinding RKC-rapport);*

e. *van de 65 vermoedelijke grootverbruikers 49 inmiddels een melding hebben gedaan; hiervan voldeden 42 beoordeelde rapportages, maar 37 bedrijven voldoen niet aan de energiebesparingsplicht (zie Infobrief 008 - blz. 2);*
f. *het voor huurders weinig aantrekkelijk is om te investeren in verduurzaming middels bouwkundige aanpassingen in een gehuurd pand;*
g. *Rijk en provincie subsidies voor verduurzaming beschikbaar stellen;*

verzoekt het college, namens de raad een brief aan vastgoedeigenaren (zoals van bedrijfsverzamelpanden, bedrijfspanden e.d.) in Voorschoten te doen uitgaan, die zowel wijst op de energiebesparings- en informatieplicht als op subsidiemogelijkheden ter zake, inclusief een oproep van de raad om hun panden zo veel mogelijk te verduurzamen, omdat we gezamenlijk de verantwoordelijkheid hebben om de klimaatdoelen te halen,

en gaat over tot de orde van de dag."

Wij steunen het amendement dat de VVD met een aantal collega's heeft opgesteld.

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. Een korte toelichting op het amendement, met dank voor alle steun van andere partijen, waarbij ik niet zal herhalen wat wij vorige week al besproken hebben. Dat zit nog redelijk vers in het geheugen. Er bestaat nog onduidelijkheid over de uitvoering van de handhaving en over hoe de handhaving aangepakt moet worden. Dat is ook logisch als iets bijna 30 jaar is blijven liggen. Daarom lijkt het ons inderdaad goed om kennis te nemen van de aanbevelingen en vervolgens met experts van de Omgevingsdienst te kijken hoe dit verder uitgewerkt kan worden. Het amendement, dat mede wordt ingediend door GroenLinks, het CDA, Voorschoten Lokaal Sterk en D66, luidt:

"Amendement 159.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d.17 februari 2022, gezien het raadvoorstel Onderzoeksrapport Rekenkamercommissie 'Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht' ('het raadsvoorstel'),

overwegende dat:

a. *onduidelijkheid bestaat over de redenen waarom veel bedrijven (nog) niet voldoen aan de energiebesparingsplicht zoals neergelegd in het Activiteitenbesluit milieubeheer;*
b. *de Omgevingsdienst niet alle bedrijven in Voorschoten in kaart heeft gebracht;*
c. *nadere inbreng over de uitvoerbaarheid van de handhaving van de energiebesparingsplicht zoals neergelegd in het Activiteitenbesluit milieubeheer door de omgevingsdienst derhalve gewenst is.*

Besluit:

Het voorliggende besluit te vervangen door:

1. Kennis te nemen van de aanbevelingen uit het rapport van de Rekenkamercommissie en het college op te roepen deze aanbevelingen als aandachtspunten en prioriteit mee te nemen in de overleggen met de omgevingsdienst West-Holland (ODWH) en de uitkomsten en resultaten hiervan direct terug te koppelen aan de raad."

Motie 230 is inhoudelijk heel sympathiek. Uitleggen waar subsidiemogelijkheden zijn is natuurlijk iets wat wij heel erg steunen, maar voor zover ons bekend is er één subsidie, die altijd te vinden is op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Die subsidie gaat tot € 2.500 en geldt volgens mij voor pandeigenaren; dat is niet helemaal duidelijk. Wat ons onuitvoerbaar lijkt aan deze motie, is dat bedrijfseigenaren geen normadressaten zijn onder het uitvoeringsbesluit waar de energiebesparingsplicht uit voortkomt. Als je een partij gaat informeren over een informatieplicht, een plicht die zij niet hebben en waar zij dus geen adressaat van zijn, komt dat vreemd over. Als het slechts om een oproep zou gaan in de zin van "kijk, bedrijven, deze subsidie is er", zouden we dat prima vinden, maar op deze manier lijkt het niet te werken. Daar voeg ik aan toe dat panden vaak worden gehouden door een bv met enige anonimiteit. Die brief zou inderdaad die bv bereiken, maar wat gebeurt daar dan mee? De vraag is dus ook hoe effectief dit is.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij steunen amendement 159. Wat motie 239 betreft: de heer Bremmer heeft het duidelijk toegelicht. In onze ogen is dit zo'n motie waarvan je denkt: is die nou nodig? In Amsterdam zeggen ze volgens mij: waar heb dat voor nodig? Hebben de indieners geen vertrouwen in de wethouder of in het college? Gezien het advies van de RKC, de discussies in de raad en de energietransitie waar we al mee bezig zijn, zou het toch volstrekt logisch zijn als het college de bedrijven al benaderd heeft in al zijn facetten of dat het college dat in ieder geval op een heel korte termijn gaat doen? Daarom is de vraag aan de wethouder eigenlijk: bent u het met onze fractie eens dat deze motie feitelijk overbodig is?

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik wil me allereerst aansluiten bij de opmerking van de heer Bos over de procedures met betrekking tot de RKC. Met name gehoord het betoog van de VVD in de commissie, hebben wij amendement 159 mede-ingediend om eerst in overleg te treden met de Omgevingsdienst. Om toch nu al actie te ondernemen en de urgentie te onderstrepen, roepen wij op om de eigenaren van bedrijfspanden namens de raad te motiveren om energiebesparingsmaatregelen te nemen. Daarom hebben wij motie 239 mede-ingediend.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik begrijp dat de VVD amendement 159 indient, maar de partijen die het steunen, begrijp ik niet. Wat staat er in het voorstel van het college, in het raadsbesluit? Dat het toezicht op en de handhaving van de energiebesparingsplicht wordt geïntensiveerd. Je zou toch aannemen dat dit een aantal partijen die dit amendement steunen, zeer zou aanspreken. Maar dat wordt uit het besluit verwijderd. Er wordt nu alleen kennisgenomen van de aanbevelingen uit het rapport en er wordt gezegd dat we daarover gaan praten met de Omgevingsdienst. Maar de keuze en de inzet van het college om het toezicht en de handhaving te intensiveren, worden nu terzijde geschoven. Waarom is dat nou zo? Waarom willen de indieners dit uitstel? Als het om extra zorgvuldigheid gaat, is het amendement niet nodig, want het raadsvoorstel zet een koers uit die wij delen en men gaat vanuit die koers spreken met de Omgevingsdienst, hetgeen al in de uitvoering kan leiden tot finetuning. Dat lijkt mij dus prima. Ik zou aan de vier niet-VVD-fracties dus de oproep willen doen om hun kans met dit raadsvoorstel te grijpen, een heldere koers uit te zetten en hun steun voor het amendement in te trekken. Nu heb je die keuze nog, in de volgende raad misschien niet meer.

In motie 239 staat in feite: mensen, hou je aan de wet. Dat is een hele lieve motie, maar zij is overbodig en voor de bühne.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal Sterk): Voorzitter. Wij kunnen ons heel goed vinden in de woorden van meneer Reinke en wij hebben amendement 159 mede-ingediend.

De **voorzitter**: Dit is eigenlijk een raadsvoorstel van uw raad, niet van het college. Maar wellicht kan het college ingaan op de motie en het amendement.

Wethouder **Spil**: Voorzitter. Wat het amendement betreft: het gaat inderdaad om de raad en de Rekenkamercommissie. Ik laat het oordeel over het amendement dus over aan de raad. Over de motie wil ik wel een paar kanttekeningen maken. Natuurlijk is het belangrijk dat mensen begrijpen hoe belangrijk het is om energie te besparen. Het sturen van een brief kost de ambtelijke organisatie ontzettend veel tijd en ontzettend veel moeite, helemaal omdat we de adressen niet hebben. We zouden het kunnen doen via de Omgevingsdienst; dat zou nog een uitweg zijn. Maar we zijn al op zoveel manieren in gesprek met bedrijven. We hebben bijvoorbeeld de energiescans, waarbij ook de subsidiemogelijkheden nadrukkelijk aan de orde komen. In no time hadden bijna alle bedrijven toegezegd dat ze die energiescans willen. Ze zijn nu ook bijna allemaal uitgevoerd. In heel veel gesprekken met ondernemers, samen met mijn collega Paul de Bruijn, gaat het over energiebesparing. Ik heb zelf met mijn collega Paul de Bruijn met ondernemers rond de tafel gezeten om onder andere over dat onderwerp te praten. Ik vraag mij persoonlijk af of een brief van de raad richting de ondernemers dan nog heel veel toevoegt, zoals meneer Reinke al zei.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

De heer **Bos** (GroenLinks): Voorzitter. Gelet op de reactie van de wethouder zullen wij de motie niet steunen.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik heb niks toe te voegen aan de door mij en mevrouw Schroot aangevoerde argumenten over de urgentie en over het belang om het ook eens een keer namens de gemeenteraad te doen. Dat geef ik toch nog een keer mee; dat is iets anders, langs een andere weg, namens de raad.

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. Het verheugt mij zeer om van de wethouder te horen dat er zoveel wordt ingezet om inderdaad de verbinding te zoeken met bedrijven om dit te verbeteren. Tegen de PvdA zou ik willen zeggen: van cynisme gaat de kachel niet branden en van positiviteit krijgt iedereen het warm. Ik hoop dat deze lijn wordt doorgezet door het college.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik heb de wethouder feitelijk horen zeggen dat de motie niet zo zinvol is; ik wil haar natuurlijk niks in de mond leggen. Er zijn al veel contacten. Het is nu campagnetijd. Persoonlijk contact is altijd de beste communicatie. Ik zou het CDA en D66 dus willen oproepen om die bedrijven gewoon langs te gaan namens de raad. Ik denk dat dat heel waardevol zou kunnen zijn.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik nodig de heer Zeelt graag uit om met mij mee te gaan langs de bedrijven.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Het blijkt weer dat het zo ongeveer heilloos is om een debat te voeren over een amendement waar een handtekening onder staat, maar ik ga er toch nog eventjes op in. Op 1 oktober 2020 heeft de raad hier eerder over gesproken. Toen ging het ook over de energiebesparingsplicht en over de vraag of we gaan handhaven, gedogen, nader onderzoeken of weet ik het allemaal. En ja, we gingen nader onderzoeken en nog niet handhaven, want dat kon nog niet. Nu staan we, gelet op het voorstel van het college, voor de mogelijkheid om handhaving en toezicht te intensiveren. Dat gaat van tafel als dit amendement wordt aangenomen. Dat begrijp ik niet. Als u zorgvuldigheid in de procesgang wilt: die zorgvuldigheid blijft absoluut overeind. Ik weet dat dit pleidooi aan dovemansoren is gericht, want men heeft al een handtekening gezet en zo, maar realiseert u zich dat dit een kans is die misschien niet meer terugkomt.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik wil mijn stemverklaringen in één keer doen, zodat u dat straks niet meer hoeft te vragen.

De **voorzitter**: Uitstekend, dat is goed.

De heer **Maassen** (SP): Ik sluit mij volledig aan bij de betogen van de heer De Graaf in de eerste en tweede termijn. De SP stemt daarom voor het voorstel en tegen het amendement en de motie.

De **voorzitter**: Ik sluit de beraadslaging en we gaan over tot de stemming.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat amendement 159 van de VVD GroenLinks, het CDA, Voorschoten Lokaal Sterk en D66 met 19 tegen 2 stemmen wordt aangenomen, waarbij de fracties van de PvdA en de SP ertegen hebben gestemd.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat het geamendeerde voorstel met algemene stemmen wordt aangenomen.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat motie 239 van het CDA en D66 met 6 tegen 15 stemmen wordt verworpen, waarbij de fracties van het CDA en D66 ervoor hebben gestemd.

12. Bekrachtiging geheimhouding

De **voorzitter**: Er is geen voorstel voor bekrachtiging van de geheimhouding.

13. Overig: motie 236 van het CDA, de SP, Voorschoten Lokaal Sterk, de PvdA, ONS Voorschoten, GroenLinks en D66 over indexering sociale huur juli m.i.v. juli 2022

De heer **Van Oostrum**: Voorzitter. Ik waardeer het zeer dat ik het woord mag voeren om deze motie in te dienen. Wij vernamen afgelopen week vanuit de media dat de huren in 2022 met maximaal 2,3% mogen worden verhoogd, terwijl ze tot en met 1 juli 2022 zijn bevroren. We weten ook

allemaal dat de inflatie toeneemt, waardoor de koopkracht weer afneemt. De inflatie houdt weer verband met de stijgende energielasten, die ook weer mede worden verklaard door minder goede isolatie van sociale huurwoningen. We willen die twee elementen combineren in de voorliggende motie door het college te vragen om in overleg met de woningbouwcorporaties de huurstijging tot een absoluut minimum te beperken, zoals door het departement is aangekondigd. Dat vinden we heel belangrijk. Wij denken dat dat kan via de ingang van de prestatieafspraken met de corporaties. We willen het college ook vragen om in overleg met de woningbouwverenigingen en corporaties te komen met een concreet plan van aanpak om de sociale huurwoningen in Voorschoten beter te isoleren. Dat is in concreto de strekking van de motie. De motie luidt:

"Motie 236.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 17 februari 2022,

constaterend dat:

a. *de huren van sociale huurwoningen zijn bevroren tot 1 juli 2022;*
b. *de sociale huren met ingang van juli 2022 met 2,3% mogen worden verhoogd;*
c. *de inflatie momenteel erg hoog is waardoor de koopkracht van onze inwoners afneemt;*
d. *deze inflatie deels gedreven wordt door stijgende energiekosten, terwijl er veel klachten zijn over tochtige en slecht geïsoleerde woningen;*
e. *de totale woonlasten bij sociale huurders in Voorschoten al erg hoog zijn;*

van mening dat het college van B en W mede op grond van de prestatieafspraken met de woningcorporaties invloed kan uitoefenen op de indexering van huren met ingang van juli 2022;

verzoekt het college zich in te spannen om:

1. *in overleg met de woningcorporaties de stijging van de huren met ingang van juli 2022 tot een absoluut minimum te beperken;*
2. *met de woningcorporaties tot een concreet plan van aanpak te komen voor de isolatie van het bestand aan sociale woningbouw in ons dorp,*

en gaat over op de orde van de dag."

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Ik heb twee opmerkingen. Ik heb goed nieuws voor de heer Van Oostrum: over het plan van aanpak om te komen tot isolatie hebben wij afspraken gemaakt in het kader van de prestatieafspraken. Dat loopt dus al. Ik vat dit eigenlijk op als een soort aanmoediging om op dat pad door te gaan. Dat plan wordt uitgevoerd in nauwe relatie met de Transitievisie Warmte. Dat is een meerjarig project. Relevant is ook dat wij vanaf 1 juli met een tweetal nieuwe corporaties te maken krijgen die een deel van het bezit van Woonzorg gaan overnemen. Daar speelt dit ook heel nadrukkelijk. We pakken dit dus aan en we nemen dit mee.

Wat de stijging van de huren betreft moet ik vaststellen dat de marges daarbij worden bepaald in Den Haag, door de minister en de Tweede Kamer. Dat weet u. Onze marges zijn smal. Wij zijn geen huisbaas. Dat zijn de corporaties, maar ik neem dit politieke signaal uiteraard mee naar de tafel met de corporaties.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Een korte reactie, ook naar aanleiding van wat de wethouder heeft gezegd. De VVD beschouwt dit als een getuigenismotie. Het is niet iets wat wij hoeven te regelen en uit te spreken, want het is al geregeld. Wij zijn dus tegen de motie.

De **voorzitter**: Iemand anders nog, misschien om gelijk een stemverklaring af te leggen over de ingediende motie?

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Die kans laat ik natuurlijk niet glippen. Het klopt dat de huren landelijk worden vastgesteld, maar het is ook zo dat er lokaal prestatieafspraken worden gemaakt met huurders en verhuurders. Daarbij kan wel degelijk ook over de huurhoogte worden gesproken. De huren in Voorschoten van de sociale huur staan al jaren in de top 5 van Nederland. Daarom is

het verstandig als in Voorschoten een extra stap wordt gemaakt met minder huurverhoging dan landelijk. Wat ons betreft is het minimum waarover in punt 1 van het dictum wordt gesproken, bevriezing, net zoals vorig jaar.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Wij zijn blij met de reactie van de wethouder. Wij zien deze motie vooral als een steun in de rug van de wethouder in zijn gesprekken met de corporaties, omdat dit een urgent onderwerp is en voor veel mensen in Voorschoten speelt, maar waar we alleen indirect invloed op hebben.

De **voorzitter**: Ik constateer dat ik de beraadslaging kan sluiten. We gaan over tot de besluitvorming.

De voorzitter constateert met instemming van de raad dat motie 236 van het CDA, de SP, Voorschoten Lokaal Sterk, de PvdA, ONS Voorschoten, GroenLinks en D66 met 16 tegen 5 stemmen wordt aangenomen, waarbij de fractie van de VVD ertegen heeft gestemd.

14. Sluiting

De **voorzitter**: Het is een lange raadsvergadering geweest. Het is inmiddels vrijdag 18 februari. Dit is tevens de laatste raadsvergadering van deze raadsperiode. Ik denk dat elke raadsperiode zo zijn bijzonderheden kent, maar het coronavirus, alles wat daarmee samenhangt en ook de impact daarvan waren natuurlijk ongekend. Het virus is nu ongeveer twee jaar onder ons. Twee jaar lang hebben wij ook te maken met de beperkingen die dit met zich heeft meegebracht. We vergaderen ook digitaal; we hebben ook vanavond gemerkt dat daar voordelen maar ook een aantal nadelen aan vastzitten. Maar we hebben er wel gestaan met z'n allen, ondanks de impact die dit op onszelf, op familie en op vrienden heeft gehad. We kennen allemaal wel iemand die hard is geraakt door het virus, maar dit heeft ook uw functioneren als raadslid geraakt. Een van de belangrijkste dingen voor u als raadslid zijn de contacten met verenigingen, organisaties en ondernemers. Dat was ongelofelijk lastig. Maar we staan ook aan het begin van een nieuwe fase. De samenleving gaat weer open. Een nieuwe fase is ook dat er verkiezingen komen. Over een maandje staan die voor de deur. Ik wil u in elk geval ongelofelijk bedanken voor alles wat u de afgelopen vier jaar voor Voorschoten heeft gedaan en heeft betekend. Raadslid zijn is volgens mij een van de mooiste ambten die je in het lokaal bestuur kunt vervullen. U heeft dat met z'n allen met verve gedaan. We nemen op dit moment digitaal afscheid van elkaar, maar op 29 maart is het echte afscheid van de raad in deze samenstelling. Dan hoop ik u zeker allemaal weer fysiek te kunnen ontvangen in de raadzaal in Voorschoten. Ik wens u de komende weken heel veel succes met de campagne, maar vooral ook heel veel plezier. Ik denk dat het altijd een van de mooiste weken is. Nogmaals veel dank. Kijk vooral terug op wat er de afgelopen vier jaar allemaal is bereikt voor Voorschoten, want daar heeft u met z'n allen een ongelofelijk groot steentje aan bijgedragen. Veel succes in de komende weken. Tot 29 maart bij het afscheid van deze raad. Voor nu wil ik u danken voor deze vergadering. Slaap lekker straks.

De voorzitter sluit om 0.15 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 29 maart 2022.

De griffier,

Drs. B.J. Urban

De voorzitter,

Drs. N. Stemerdink